

90th ANNIVERSARY

Faculty of Architecture Chulalongkorn University

Photo credit: Spaceshift Studio

Lecture

**ARCHITECTURE & DESIGN FOR SOCIETY LECTURE SERIES :
REVIVING**

17 January 2024

ARCHITECTURE & DESIGN FOR SOCIETY LECTURE SERIES:

REVIVING . . . พื้นที่ชีพ

วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2567 ณ ออดิทอเรียม ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้เข้าร่วมเสวนา: คุณพรพรรณ รัตนานคร จาก PAVA ARCHITECTS

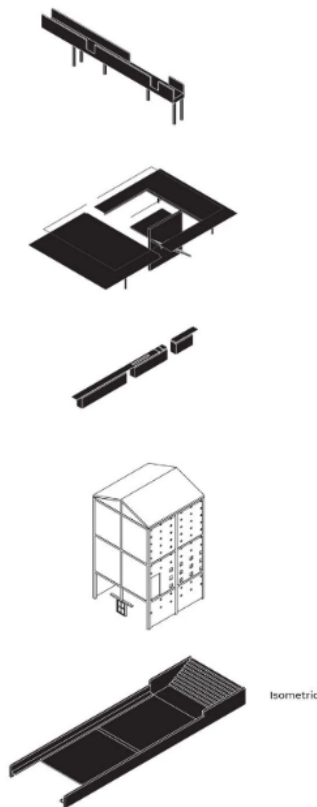
เมื่อสถาปัตยกรรมคือการเรียนรู้ชีวิต การฟื้นฟูสถาปัตยกรรมจึงเหมือนการฟื้นคืนชีวิตแก่พื้นที่

PAVA Architects ให้ความหมายคำว่า REVIVING ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมภายในว่าเป็นการทำงานออกแบบเข้ามาช่วยฟื้นฟูพื้นที่ จากพื้นที่ที่คนเพิกเฉย ไม่สนใจ หรืออาจจะมองข้ามไป ให้กลับมามีความสำคัญขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งนอกจากทางกายภาพของงานออกแบบที่เกิดขึ้นแล้วนั้น PAVA ยังให้ความสำคัญอย่างมากกับกระบวนการเรียนรู้และศึกษาค้นคว้าเพื่อทำความเข้าใจบริบทในภาพกว้าง ครอบคลุมองค์ความรู้หลากหลายศาสตร์ ตั้งแต่ความรู้ด้านสถาปัตยกรรมภายใน สถาปัตยกรรม ภูมิสถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมผังเมือง รวมถึงการคำนึงถึงรากลึกหรือต้นตอของประเด็นปัญหาที่มองไม่เห็นโดย PAVA ให้นิยามว่าเป็น Invisible Layer เช่น วิถีชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม

งานออกแบบที่ยกมานี้จึงแสดงถึงกระบวนการทำความเข้าใจ และการตีความออกมาเป็นงานออกแบบสถาปัตยกรรมภายในเพื่อตอบสนองกับบริบทและค่านิยมในพื้นที่

The intervention . . . การเสริมแทรก

การเสริมแทรกเข้าไปใหม่ แม้เพียงเล็กน้อย อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีค่า ในที่นี้กล่าวถึง “Kaomai Estate 1955” ซึ่งเป็นโครงการโรงบ่มใบชาแบบดั้งเดิม ตัวอาคารมีรูปแบบเฉพาะตัวและเรื่องราวในตัวมันเอง หากแต่เมื่อเวลาผ่านไปต้องการฟื้นฟูทั้งรูปแบบการใช้งานและสถาปัตยกรรมขึ้นมาใหม่ จึงทำการศึกษาทั้งสภาพแวดล้อมและบริบทเดิม เพื่อให้เข้าใจในบริบทสภาพแวดล้อมและคุณค่าทางสถาปัตยกรรมรวมถึงวัสดุ การก่อสร้างที่เหมาะสม เพื่อให้โครงการได้บอกเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ของโครงการเองได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งศึกษาวิธีการอยู่ร่วมกันของอาคารโรงบ่มและต้นไม้ใหญ่ เพื่อให้สามารถอนุรักษ์คุณค่าองค์ประกอบเดิมของโครงการไว้ให้ได้มากที่สุด โดยเสริมแทรกการออกแบบเข้าไปในเฉพาะส่วนที่ประเมินแล้วว่ามีความจำเป็นหรือทรุดโทรมมากเท่านั้น สิ่งเหล่านี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงกรรมวิธีการออกแบบและการตั้งคำถาม ถึงความจำเป็นในการเลือกที่จะก่อสร้างสิ่งใหม่ หรือ สามารถเสริมแทรกเพียงบางส่วนและคงสิ่งเดิมไว้ เพื่อให้กลายเป็นสิ่งใหม่ได้เช่นกัน

ที่มา : Kaomai Tea Barn, PAVA architects

“Silk Museum” พิพิธภัณฑ์ผ้าไหมจังหวัดชัยภูมิ เริ่มต้นตั้งแต่การรวบรวมข้อมูลขั้นตอนการผลิตผ้าไหม วิถีชุมชนเดิม จนถึง การวางแผนเพื่อสำหรับอนาคต เพื่อให้พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ได้เป็นมากกว่าแหล่งท่องเที่ยว แทรกด้วยพื้นที่ที่ชุมชนสามารถอยู่รวมกันได้ และเห็นถึงการ intervention โดยการนำเทคนิคการก่อสร้าง เป็นดีเทลที่ชาวบ้านสามารถทำได้ มารวมกับอาคารเดิมในพื้นที่ เพื่อให้เกิดคุณค่าขึ้นมาใหม่

ที่มา : Silk Museum, PAVA architects

“Thay’s Hut Living Museum” ภูมิของท่านติช นัท ฮันห์ พื้นที่ที่เต็มไปด้วยความสงบ แต่เมื่อเวลาผ่านไปถูกต่อเติมให้เข้ากับการใช้งานในยุคสมัยนี้ จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะเห็นถึงความวุ่นวายในที่แห่งนี้ ดังนั้น สิ่งแรกที่ทำคือ การนำสิ่งที่ไม่เรียบร้อยออกไป เพื่อคืนความงามดั้งเดิมของอาคาร และเสริมการออกแบบที่พอเหมาะกับธรรมชาติแวดล้อมที่นี่

สิ่งที่เห็นได้จากกระบวนการทำงานของ PAVA คือ การศึกษาและค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการอย่างตั้งใจและถี่ถ้วน เริ่มตั้งแต่ต้นทาง การวางผัง ในทุกกระบวนการคิดแม้กระทั่งจุดเล็ก ๆ จนนำไปสู่การตัดสินใจในการเลือกที่จะเก็บองค์ประกอบไว้ หรือ หาวีการดีไซน์ที่ไม่ต้องเยาะ แต่ได้ผลลัพธ์ที่ตอบสนองความต้องการมากที่สุด

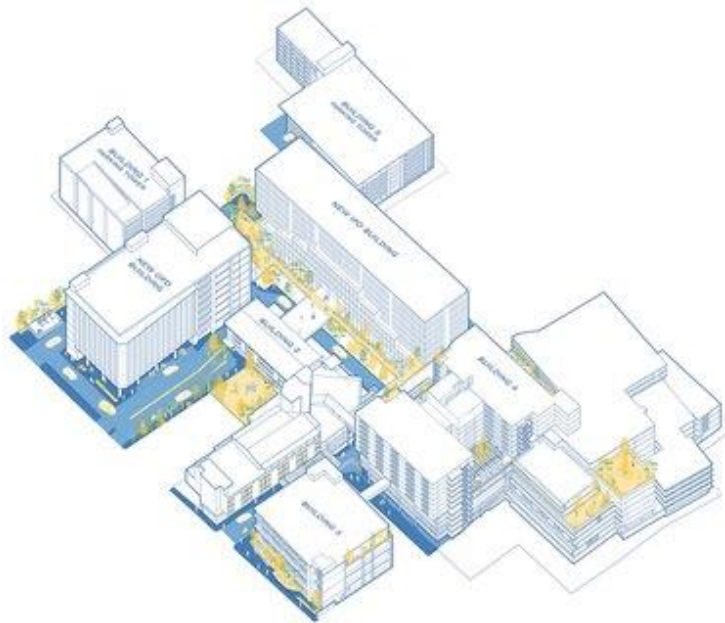
Revitalizing underutilized space . . . พื้นที่พื้นที่ที่ถูกเพิกเฉย

การฟื้นฟูพื้นที่ที่ถูกเพิกเฉย ให้กลับมาใช้ประโยชน์ได้อีกครั้งหนึ่ง บ่อยครั้งจะเห็นได้ถึงพื้นที่ที่ถูกเพิกเฉย ไม่ถูกใช้งานให้เกิดประโยชน์ท่ามกลางความหนาแน่นของโครงการและบริบทโดยรอบ บางทีอาจเกิดจากการไม่คาดคิดของกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นได้ หนึ่งในโครงการลักษณะนี้ คือ “โรงพยาบาลธนบุรี” ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่เมืองที่แออัด ย้อนกลับไปสมัยแรกเริ่มเป็นเพียงตึกหลังเล็ก ๆ ต่อมาเกิดการขยายของผู้ใช้บริการอย่าง

รวดเร็ว ทำให้พื้นที่การใช้งานอาจตกหล่นไป จึงต้องเริ่มจากการเรียกคืนพื้นที่เหล่านั้น ให้กลับมาใช้งานได้อย่างคุ้มค่า อีกทั้งยังต้องวางแผนพื้นที่ให้สามารถปรับเปลี่ยนไปตามเทคโนโลยีทางการแพทย์และเวลาได้อีกด้วย การวางแผนนี้เรียกว่าเป็นการจัดการผังเมืองขนาดย่อมเลยทีเดียวก็ได้

“PAVA ARCHITECTS” สำนักงานของ PAVA ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯที่มีความแออัด จุดเริ่มต้นการออกแบบคำนึงถึงแนวคิด adaptive-reuse ร่วมกับการเคารพบริบทเดิม ในที่นี้หมายถึง เดิมส่วนนี้เป็นพื้นที่พักอาศัยที่ไม่ได้ใช้งาน จึงทำการทลายการกั้นพื้นที่เดิม จากพื้นที่เล็กกลายเป็นพื้นที่เปิดโล่ง เพื่อตอบโจทย์การเป็นพื้นที่สำนักงาน ที่มีมิติของการทำงานและการก่อสร้าง โดยยังคงหลงเหลือร่องรอยขององค์ประกอบเดิม

สิ่งเหล่านี้ทำให้เห็นว่า ยังมีอีกหลายพื้นที่ที่อาจสร้างขึ้นและถูกเพิกเฉยซึ่งยังใช้คุณค่าของสถานที่นั้นได้ไม่เต็มที่ จะมีวิธีไหนบ้าง ที่ทำให้เราฟื้นฟูพื้นที่ที่ถูกเพิกเฉยเหล่านั้นกลับมา ไม่ว่าจะเป็นเริ่มจากการเสาะหาความต้องการของพื้นที่นั้นจริง ๆ การสังเกตกิจกรรมของผู้คน

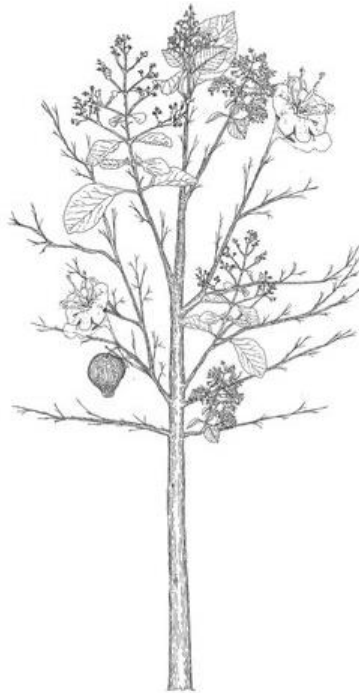
ที่มา : THONBURI HOSPITAL, PAVA architects

Reviving through materials . . . ฟื้นคืนชีพผ่านวัสดุ

การศึกษาทำความเข้าใจวัสดุ เป็นอีกกระบวนการออกแบบที่สำคัญ โดยในประเทศไทยก็ถือเป็นแหล่งการผลิตของวัสดุอย่างไม้โดยเฉพาะ “ไม้สัก” PAVA มองว่าหัวใจหลักของการใช้ไม้ไม่ใช่การทำลายธรรมชาติ แต่เป็นวิธีการใช้ทรัพยากรที่ยั่งยืนได้จึงเป็นที่มาของการศึกษาวงจรไม้สักและนำไปสู่แนวคิดของ “Teak Pavillion” ซึ่งจัดแสดงที่งานสถาปนิก’66 ว่าด้วยการออกแบบพื้นที่ให้ผู้เข้าชมงาน ได้เห็นถึงจุดเริ่มต้นของไม้

สัก และเห็นวงจรชีวิตไม้จากต้นน้ำถึงปลายน้ำ ผ่านการจัดแสดงรูปแบบของไม้สัก ตั้งแต่ไม้ยังเป็นท่อน เห็นเปลือกไม้แต่ละชั้น – กระพี้ – เนื้อไม้ – แก่นไม้ ไปจนถึงการผ่านกระบวนการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่เราเห็นบ่อยครั้ง

PAVA มองว่า แม้กระทั่งสิ่งที่มนุษย์นิยามว่า ‘ตำหนิ’ ของไม้ สีสันที่ไม่เท่ากัน ร่องรอยของไม้ ล้วนเป็นความงามที่ธรรมชาติสร้างขึ้น การนำสิ่งที่ผู้คนไม่นึกถึง ให้กลับมาคืนชีวิตชีวา นับเป็นสิ่งที่คาดหวังได้ในงานนี้

PAVA

ที่มา : TEAK CYCLE, PAVA architects

งานออกแบบของ PAVA Architects คือ การทำความเข้าใจภาวะ (PAVA) ที่เกิดขึ้นในแต่ละโครงการ ผ่านการศึกษาค้นคว้าบริบทต่าง ๆ ของพื้นที่นำมาซึ่งการออกแบบที่เหมาะสมสำหรับแต่ละสภาพแวดล้อมของโครงการนั้น ไม่ว่าจะเป็นแสงของสังคม เศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ของผู้ใช้งาน โดยใช้วิธีการจัดการกับพื้นที่ เช่น ถอดบางส่วนออก การนำพื้นที่ที่ถูกเพิกเฉยมาพัฒนา หรือนำวัสดุเก่ากลับมาใช้ใหม่ PAVA ทำให้เห็นว่าการออกแบบที่ดีไม่จำเป็นต้องต่อเติมทั้งหมดเสมอไป แท้จริงแล้วอาจเป็นเพียงการเลือกใช้บางสิ่งโดยคำนึงถึงปัจจัยอันมองไม่เห็น คงไว้ซึ่งคุณค่าและความตั้งใจ เหล่านี้ทำให้สถาปัตยกรรมหรือพื้นที่ที่ถูกละเลยได้รับการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

ARCHITECTURE & DESIGN FOR SOCIETY LECTURE SERIES 2024

หัวข้อ: REVIVING

โดย: คุณพชรพรรณ รัตนานคร จาก PAVA architects

ไฟล์: Reviving: pava 2024-01-17.m4a

เวลา: 01:09:36.16

REVIVING

00:00:13	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เสก สวัสดิ์ (พิธีกร)	สวัสดีทั้งท่านคณาจารย์ ท่านสถาปนิก นิสิตนักศึกษา นะครับที่วันนี้มาร่วมงานในการเลคเชอร์ซีรีส์ของเราคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ก่อนอื่นต้องเรียนเชิญท่านรองคณบดี รองศาสตราจารย์ ดร.วริชา เปิดพิธีก่อนครับ
00:00:33	รองศาสตราจารย์ ดร.วริชา วงศ์พยัคฆ์	ขอต้อนรับทุกท่านเข้าสู่ Architecture and Design for Society Lecture series ซึ่งเลคเชอร์นี้ก็เป็นเลคเชอร์แรกของปี 2024 และตามที่หลายๆท่านเห็นตัวอัปเดตในเลคเชอร์รวมแล้ว สำหรับเทอมนี้ตั้งแต่เดือนมกราคมจนกระทั่งพฤษภาคมนี้ เรามีเลคเชอร์ดีๆให้ติดตามอยู่ถึง 9 เลคเชอร์ด้วยกัน แต่ละอันน่าสนใจทั้งนั้นเลยนะค่ะ แล้วเราจะเห็นว่าวิทยากรแต่ละท่านจากแต่ละศาสตร์ก็จะมาแล้ว แล้วก็แชร์ประสบการณ์ทั้งในบางท่านก็จะเป็นในแง่มุมการศึกษาถึงการออกแบบ บางท่านก็จะเป็นในเรื่องของการศึกษาและวิจัยที่เอื้อประโยชน์ให้กับสังคม ครั้งหลัง ๆ เรามีความหลากหลายของผู้ฟังมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอนาคตของชาติเป็นนักเรียนมัธยมปลายมาฟังกันมากมาย นอกจากศิษย์เก่าสถาปนิกต่าง ๆ คิดว่ากิจกรรมนี้น่าจะเป็นส่วนช่วยสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ แล้วแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในวันนี้ขอเป็นตัวแทนของคณะสถาปัตย์ ขอขอบคุณภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน ที่เป็นแม่ข่ายในครั้งนี้ได้เชื้อเชิญวิทยากร เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลาขออนุญาตเปิดงานเลคเชอร์ในวันนี้ หวังว่าตัวแนวคิด หลักการวิธีมองสถาปัตยกรรม รวมไปถึงการออกแบบและรายละเอียดในการออกแบบ

สถาปัตยกรรมจะมีประโยชน์ให้กับผู้ฟัง คิดว่าประโยชน์ทั้งต่อ Thesis ความรู้แง่มุมต่างๆของสถาปัตยกรรมมากยิ่งขึ้น ที่สำคัญที่สุดขอขอบคุณวิทยากรของเรานะคะ อาจารย์ตรีศ อาจารย์พชรพรรณ รัตนานคร จาก PAVA Architects ซึ่งในวันนี้มีคุณวาร์ตน์ (คุณวาร์ตน์ ลิ้มวิบูลย์ – พาร์ทเนอร์ PAVA architects) มาเป็นผู้ฟังและให้กำลังใจด้วย ขอขอบคุณมากค่ะ

00:03:22

รองคณบดีมอบของที่ระลึกและถ่ายรูปร่วมกับวิทยากร

00:03:52

พิธีกร

ขอแนะนำท่านวิทยากรวันนี้ะครับ คุณพชรพรรณ รัตนานคร ท่านวิทยากร จบการศึกษาที่ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน ที่คณะสถาปัตยกรรม จุฬาฯ แล้วไปต่อโทที่ Masters of Advanced Studies in Urban Design ที่ซูริค (ETH Zurich) เป็นอาจารย์พิเศษที่ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายในและ INDA แล้วก็อีกหลากหลายมหาวิทยาลัย วันนี้รู้สึกเป็นเกียรติมากที่ได้วิทยากรที่มีคุณค่าอย่างนี้ะครับมาเลคเชอร์ให้เราฟัง และก็มีความสุขมากๆเพราะว่าเป็นลูกศิษย์ อาจารย์ก็มีความสุขมากเมื่อลูกศิษย์มาแล้วให้อาจารย์ฟังนะครับ จั๊นเรียนเชิญเลยครับ ขอขอบคุณครับ

00:05:16

คุณ พ ช ร
พรรณ รัตน
นคร

ขอบคุณทางคณะ ภาควิชาแล้วก็ทุกท่านที่มาร่วมฟังในวันนี้ มีใครเคยฟังเลคเชอร์ของทางภาวะ (PAVA) แล้วบ้างมั๊ยคะ ช่วยยกมือหน่อย ใจดี ไม่เยอะมากดีค่ะ จะได้เหมือนฟังเฟรชพร้อมกันทุกคน แล้วก็หลังจากนี้อยากให้ Discussion กัน ถ้าจบแล้ว ยังไงเดี๋ยวเราลองคุยกันต่อหลังจากนี้นะคะ

แนะนำตัวก่อน พชรพรรณ ตรีศ นะคะแล้วก็ Co-Founder วาร์ตน์ นั่งอยู่ที่นี้ด้วยวันนี้ PAVA (ภาวะ) เองเนี่ยชื่อมาจากชื่อของเราสองคนเนี่ยแหละ แต่ว่าจริง ๆ แล้วมันมี meaning ที่เราตั้งใจมาก ๆ ว่าจะสื่อก็คือคำว่าภาวะ ในภาษาไทยว่า เราตั้งใจจะทำความเข้าใจถึงสภาวะที่แท้จริงที่เกิดขึ้นของแต่ละโครงการ จริง ๆ honestly เราตั้งใจทำงานเพื่อให้เรา

เข้าใจชีวิตด้วย เพราะฉะนั้นเหมือนงานเรามันก็ มันก็เหมือนเป็นการเรียนรู้ เรียนรู้ชีวิตผ่านการทำงานไปด้วย

ที่ในช่วงนี้เราโฟกัสกันพอสมควรเลยกับเรื่องของ การ REVIVING ในที่นี้เราหมายถึงการที่เราเข้าไปช่วยฟื้นฟูพื้นที่ค่ะ จากพื้นที่ที่คนอาจจะเพิกเฉยไม่สนใจไปแล้วว่าอาจจะมองข้ามกันไป ให้กลับมามีความสำคัญขึ้นอีกครั้งหนึ่ง แล้วก็ PAVA เรามองว่าการดีไซน์ของเรา มันเป็น Process ของการทำความเข้าใจ ตรัสกับตัวเอง มีเหมือนประสบการณ์การเรียนรู้ที่ค่อนข้าง Wide range scale ในแง่ของการดีไซน์ค่ะ ตัวตรัสเองเรียน Interior Architecture ที่จุฬาฯ แล้วก็ด้วยความที่หลักสูตรมันปนกันทั้ง Interior และ Architect ตอนทำงานก็ทำทั้งสองอาชีพเลยทั้ง Interior และ Architect ที่มี licensed ในไทยแล้วก็ไปต่อโท Urban design ส่วนตัวเองก็เรียนสถาปัตย์ ที่จุฬาฯ แล้วไปต่อ Landscape Architecture ที่ Harvard USD (Graduate School of Design, Harvard University) เพราะฉะนั้น เหมือนสิ่งที่เราทำงาน เราต้องการที่จะเห็นในภาพกว้างเราทำงานเชื่อมสาขาของดีไซน์เข้าด้วยกัน แล้วก็ทำรีเสิร์ชด้วย ที่นี้เรามองว่าการดีไซน์ของเรา มันเป็น process ของการเติบโต เราไม่ได้สนใจแค่ที่ปลายทางว่ามันจะต้องแบบ superb หรือว่าอะไร แต่ว่าเราสนใจ process ระหว่างทางด้วย แล้วก็เรามองไม่ใช่แค่ตัวกายภาพที่เห็นออกมาแต่ว่าเราสนใจ Invisible layer ทั้งในแง่ของ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือแม้แต่การเมืองการเมือง เราไม่ได้ Ignore ปัจจัยพวกนั้นเลยนะคะ เพราะเราเชื่อว่ามันมีผลต่อ Architecture อย่างชัดเจนเราทำงานเพื่อจะตอบสนองต่อ Context ที่แตกต่างกันไป ในรีเสิร์ชเรา เราก็พยายามเข้าใจ ไม่ว่าจะเป็นงานนี้ [ภาพ Kaomai Estate 1955] เก้าไม้เองที่เป็นโรงบ่มใบยาสูบเก่า หรือพร้อมกับสิ่งแวดล้อม หรือว่าเราตามหา Value ที่บางทีคนอาจจะมองข้ามไป หรือทำงานตอบสนองต่อ Climate อย่างเราเองอยู่ใน Tropical Climate มันคง Ignore ไม่ได้ว่าเราต้องดีไซน์เพื่อตอบสนองสิ่งนี้ หรือว่า Issue ของโลกปัจจุบัน ที่มันเป็น Environmental gradation ก็คือเหมือน

resources มันลดลงแหละ เราจะผลาญกันอย่างนี้จริง ๆ หรือในวิชาชีพ เรา คือเราก็อธิบายในเชิงสถิติไปเสิร์ชดูได้นะคะ ผลาญหนักที่สุดเลย คือ มันต้องเกิดการตั้งคำถามว่า เราจะยังใช้ทรัพยากรกันอย่างนี้จริงหรือ ?

00:09:26

คุณพรพรรณ
รัตนานคร

แล้วก็อันนี้เป็นหนึ่งริเสิร์ช ที่เราพัฒนางานในออฟฟิศกันเองนะคะ [ภาพ Tek Cycle, PAVA] อันนี้เป็น mapping ที่แสดงให้เห็นถึงไม้สัก จริง ๆ แล้วไม้สักสำคัญมากในบ้านเรา เพราะว่าในโลกนี้ถิ่นกำเนิดไม้สัก Original คือ ไทย พม่า อินเดีย แค่นั้นเองเป็นถิ่นที่เหมาะสมที่สุดแล้ว แต่เรา อาจจะได้พัฒนาเรื่องนี้กันอย่างจริงจังในบ้านเรา หรือว่า issue ของ Urbanization ที่คนย้ายเข้าสู่เมืองกันเยอะขึ้นแล้วเราจะออกแบบ สภาพแวดล้อมกันยังไง

[ภาพ Victory Monument Survey, PAVA] อันนี้เป็นหนึ่งในริเสิร์ช เซอเวย์และดีไซน์ ที่เราทำร่วมกับกทม. และนี่เป็น Mapping แสดงให้เห็น ว่ามันมี issue อยู่เยอะมากที่เราควร concern ในการอยู่ร่วมกัน และ Mapping นี้ นอกจาก Victory Monument เป็นแลนด์มาร์กที่สำคัญ มัน ยังเป็น Transportation Hub เป็นพื้นที่ค้าขาย ถ้าสื่อกำลังฮิต มัน เป็นพื้นที่พักผ่อนสำคัญของเมืองด้วยซ้ำ แต่ว่าทุกวันนี้เราอาจจะเห็นมันไม่ได้ เป็นแบบนั้น ไม่ได้ทำหน้าที่นั้นแล้ว มันก็น่าคิดต่อไปว่ามันควรเป็น อย่างไรในอนาคต

[ภาพ Re-Balcony, PAVA] อย่างอันนี้เป็นริเสิร์ชที่ทำต่อเนื่องมาตั้งแต่ ก่อนโควิด แต่พอตีช่วงโควิดเลยยิ่งน่าสนใจ ในพื้นที่ที่ผู้มีรายได้ไม่ได้สูง มาก ดินแดง ห้วยขวางหรือในพื้นที่ที่เป็น Social Housing, Housing ใน แบบต่าง ๆ เขาปรับตัวยังไงในช่วงที่มี Pandemic หรือแม้แต่ใน Daily life เขาเอง คือเราก็อธิบายในการดีไซน์สร้างใหม่ หรือใหญ่โตเสมอไปด้วยซ้ำ มันอาจจะเป็นแค่ชื่อของจาก Lazada มา เต็มมานเข้าไปเพื่อสร้าง Privacy ให้พื้นที่ หรือว่าพื้นที่ที่ระเบียง ถ้าเราเห็นในข่าว จะรู้ว่ามันสำคัญ มาก พอสมควรเลยทั่วโลกในช่วงโควิด มันเป็นเรื่องที่เดียวที่เขาจะได้แสง

ธรรมชาติ linked กับภายนอกได้ คนก็จะพยายาม extend มันในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเช่น ในดินแดงที่เขาใช้ลูกกรงพวกนี้ เป็นทั้งครัวหลังบ้าน เป็นที่เก็บของ เป็น extra space สำหรับเขา อันนี้มันก็เป็นสิ่งที่น่าสนใจว่า มันเป็น issue ที่เกิดขึ้นรอบตัว แต่เราได้สนใจมันมากพอรีเปล่า

ที่นี้ภาวะทั้งหมดที่เรา study กันมา หรือจะทำต่อไปในอนาคต มันก็ยิ่งทำให้เราเห็นว่า เราอยากให้สภาวะแวดล้อมเป็นยังไง เราสามารถสร้างมันขึ้นมาได้เช่นกัน เราเลือกที่จะสร้างมันเพิ่มเราเลือกที่จะถอดมันออก หรือเราเลือกที่จะไม่สร้างอะไรเลยจริง ๆ ก็อาจจะพัฒนาเหมือนกันหรือเปล่า

KAOMAI ESTATE 1955

00:12:11

คุณพชรพรรณ
รัตนานคร

ขอเริ่มด้วยโปรเจกแรกค่ะ KAOMAI ESTATE 1955 Chiang Mai, Thailand 2016 : เป็นโรงพยาบาลเก่าที่สันป่าตอง เชียงใหม่ อายุตอนนี้ก็ร่วม 70 ปีแล้วก็ถูกทิ้งร้างไม่ได้ใช้งาน [ภาพ 2D แผนที่ภูมิประเทศเมืองเชียงใหม่] อันนี้เป็นแผนที่เมืองเชียงใหม่ กลางเมืองนี้สี่เหลี่ยมกลางเมืองอันเล็กมาก ที่นี้สันป่าตองจะเห็นมันเกิด urban enclosure คือเหมือนเมืองมันแผ่ขยายออกไป [ภาพผังโครงการโรงงานยาสูบเดิมจากมุมมองสูง] แล้วพื้นที่ตรงนี้มันยังเป็นเหมือน oasis ของเมืองอยู่ มีทั้งธรรมชาติ สัตว์ป่า จริง ๆ เซอเวย์ดูนี่พบสัตว์ป่ากว่า 100 ชนิด สัตว์อื่น ๆ กระรอกเยอะมาก และมันยังคงมีความเป็นโรงพยาบาลที่หลาย ๆ ที่หายไปแล้ว เพราะฉะนั้นจุดเด่นที่นี้เลย ตอนเราเข้าไปตั้งแต่วันแรก เราตั้งใจมาก ๆ ว่าจะยังเก็บไว้ ก็คือการที่โรงพยาบาลเก่าอยู่ร่วมกับต้นไม้ใหญ่ มันเป็นบรรยากาศที่สงบ [ภาพโรงงานยาสูบจากมุมมองสูง] หลังการปรับปรุง อันนี้เป็นภาพสุดท้ายแล้วที่สร้างเสร็จ ที่มันยังรู้สึกทำไมยังเหมือนเดิม มันเป็นความตั้งใจเราตั้งแต่แรกเลยคะ ว่าต้องการทำให้มันเหมือนเดิม [ภาพการใช้งานโรงงานยาสูบในอดีต] อันนี้เป็นภาพในประวัติศาสตร์ว่า ถ้าหากมีโรงงานยาสูบที่ไหน มันก็จะมีพื้นที่ปลูกใบยาสูบรอบ ๆ มันเป็นเศรษฐกิจชุมชนที่สำคัญ โรงบ่มยาสูบมันเหมือน

Community Center ของชุมชนเอง คนก็มาซื้อขายใบยา มา hangout จริง ๆ ใช้เวลาทั้งวันค่ะ ทั้งการเอาใบยาร้อยเข้าตัวไม้ แล้วก็ป็นขึ้นไปตากข้างบน บ่ม กว่าที่จะแห้ง แห้ง แล้วก็ส่งขาย คือมันใช้เวลาได้ทั้งวันเลยในพื้นที่นี้ อันนี้จะเป็นโรงบ่มยุคเดิม ๆ ตั้งแต่ยุคแรกที่เป็นไม้ไผ่สาน ฉาบปูนหมัก ยุคที่เป็นอิฐ ยุคที่เป็นอิฐบล็อก ตาม availability ของ materials นะคะ ก็คือแผนที่เรียมมีอะไรในยุคนั้นเทคนิคการก่อสร้างเป็นยังไง เขาก็ใช้ตามนั้น จะเห็นว่ามันมีความป๊อปปูลาร์ของการใช้ใบยาสูบอยู่ มันจะเห็นจาก traits ของโรงบ่มค่ะ ที่เคยมีไซส์เล็กอยู่ดีก็เป็นไซส์ใหญ่หรือว่าจะเห็นความทึบ เพราะว่าเขาต้องการกักความร้อนให้ได้มาก

[ภาพการสำรวจโรงงานใบยาสูบ] อันนี้เป็นภาพโครงการ ณ วันที่เราเข้าไป คือจะเห็นว่ามันค่อนข้างสมบูรณ์เลย แล้วจากรีเสิร์จเรา จริง ๆ ก็รู้ทีหลัง ด้วยความที่สภาพดินตรงนี้มีมันเป็นที่สูงด้วย บวกกับต้นไม้ใหญ่มันเยอะ มันก็เลยกันแรงลมไม่ให้ปะทะทำให้โรงบ่มที่เนี่ยค่อนข้างสมบูรณ์ ตอนที่เราเข้าไปในพื้นที่ นอกจากมันจะเป็น perception ที่เรารู้สึกได้แล้ว คือเราก็ต้องใช้หลักฐานที่เชื่อถือได้ ว่าเราจะทำอะไรกับมันต่อ เราก็เลยทำความเข้าใจ เซอร์เวย์รายละเอียดทั้งทางน้ำจะเห็นว่าพื้นที่อนุรักษ์เนี่ยจะอยู่ที่จุดสูงสุดเป็นโซคตี่ของเรา ที่นี้เราก็จัดโซนนิ่งมันมีโรงแรมเก่าเดิมอยู่ตรงกลาง ถ้าเกิดจะจัดโซน public จะทำยังไงไม่ให้ทวนโรงแรมเก่าหรือว่าต้นไม้ทุกต้น โดยเฉพาะพื้นที่อนุรักษ์ที่จะเปิดให้ใช้งาน ตึกทุกตึกเราเซอร์เวย์แล้วเรคคอร์ดออกมาเพื่อหาวิธีที่มันจะอยู่ร่วมกันได้ค่ะ หรือว่าแม้แต่ว่า signage อะไรเราก็ดีไซน์ด้วย [ภาพ Kaomai Master Plan, PAVA X Phatchra] อันนี้เป็น drawing ที่จริง ๆ ถ้าในโรงเรียนสถาปัตย์ในไทยอาจจะไม่คุ้นเท่าไร คืออยากชี้ให้เห็นนะคะ วันนี้มีนักเรียนอยู่หลายท่าน นิสิต นักศึกษาที่น่ารัก คือ อันนี้บอกให้เห็นว่าจริง ๆ Presentation มันไม่จำเป็นจะต้องเป็นแปลน รูปด้าน รูปตัดที่เราเคยเขียนปกติก็ได้ แต่ว่าอันเนี้ยคือเราลองวาดว่าจะทำยังไงให้เราเข้าใจพื้นที่ได้มากที่สุดนะคะ อันนี้เป็นไซส์ที่ใช้จริง on scale ว่าโรงบ่มแต่ละหลังอยู่กับต้นไม้ขนาด

สูงเท่าไร เพราะว่ามันต้องมี survey ขนาดต้นไม้ วงศ์ อะไรทุกอย่าง เพื่อให้เข้าใจสภาพที่แท้จริงของพื้นที่

[ภาพ Tobacco Drying Barns : Inspection and Conservation, PAVA X Supavadee] อันนี้ก็เป็น inspection แล้วเราก็ proposed วิธีที่จะอนุรักษ์มัน ว่าในแต่ละเคสมันอยู่กันยังไงบ้าง คือจะเห็นว่าบางต้นมันก็มี การอยู่ร่วมกันกับตึก คือต้นไม้มันโตขึ้นด้วยกรรมวิธีธรรมชาติ คือออกมาชี้ ไร่แล้วก็มันก็ขึ้นมาเอง เพราะฉะนั้นมันเหมือน symbiosis กันไปแล้ว มัน อยู่ด้วยกันแล้วก็จะเอาอะไรออกมามันก็ยาก ทีนี้เราหาวิธีที่จะทำยังไงโดยที่ ไม่ต้องค้ำมันเพราะฉะนั้นเราก็ใช้หลักการของรุกขกรรม เวิร์กกับรุกขกร ผู้เชี่ยวชาญด้านต้นไม้เพื่อให้หาวิธีที่จะ under directional pruning บ้าง หรือ สางโปร่ง, Crown raising เพื่อให้มันบาลานซ์แรงกันกับตัวอาคารที่ อยู่ร่วมกันได้ ทุกต้นก็มีการสำรวจ และเช็ค schedule เพื่อที่จะ maintenance มัน

[ภาพ Big Trees : Survey and assessment, PAVA X Phatchra] อันนี้ เป็น drawing ที่เห็นชัด ๆ ว่าเมื่อก่อนมันแห้งแล้งมากเลย ไม่มีต้นไม้ แล้ว ก็ยุคหลังมาที่มีต้นไม้ ต้องขอบคุณทางเจ้าของมาก ๆ ที่เก็บมา จริง ๆ แค่ 2 เจเนอเรชันเองที่ต้นไม้มันโตได้ขนาดนี้ค่ะ แล้วก็เห็นว่ามี การ proposed structure เข้าไปใหม่บ้างแล้วแต่เศษของแต่ละอาคาร เพื่อ เปิดให้ Public ใช้ได้

[ภาพ Isometric Adaptive-Reused Tobacco Drying Estate, PAVA] นี่เป็นภาพรวมทั้งหมดของอาคาร คือทั้งหมดเราทำการอนุรักษ์แหละ แต่ ว่ามันจะมีบางหลังที่เรา Adaptive-reused มัน แล้วก็นี้เป็นดีไซน์ทั้งหมด ที่เรา proposed ไปสีดำ คือสิ่งที่แทรกเข้าไปใหม่ จะเห็นว่าแต่ละเคสจาก มิวเซียมที่ Minimum intervention ไปจนถึง Maximum intervention เรื่อย ๆ แล้วตอนนี้มีอยู่ 3 หลังที่เสร็จแล้ว

00:17:59

คุณเพชร

พรรณ รัตน

นคร

[ภาพโครงสร้างภายในโรงบ่มก่อนปรับปรุง, Kaomai Estate 1955] เริ่มจากหลังแรกที่มีวเซียม ที่เราอนุรักษ์ไว้ 100 เปอร์เซ็นต์นั้นจะ จะเห็นได้ว่าสภาพเดิมค่อนข้างดีหลังนี้ ที่นี้เราก็เลยเก็บไว้ตามเดิม แล้วก็ Reinstalled คือเดิมมันพัง ไม่เชิงว่าพังแต่ว่ามันถูกเปลี่ยน use การใช้งาน แล้วมันก็ทรุดโทรมแล้วก็ Reinstalled ทั้งเตา ประตุ หรือซ่อมแซมให้มันเรียบร้อยค่ะ แล้วก็จริง ๆ สิ่งใหม่ที่ใส่เข้าไปในหลังเนี่ยแค่ไฟกับกรวดเองค่ะ คือมัน minimum มาก ๆ เพราะว่าเรื่อง Budget ด้วยเรื่องอะไรหลาย ๆ อย่างมันไม่ใช่โครงการที่แบบทุ่มงบประมาณไปมหาศาลแล้วให้มันโต แต่มันคือค่อย ๆ ไป จะเห็นว่าเราใส่ไฟแค่เพื่อให้คนมาเรียนรู้ข้างในพื้นที่นี่ได้ หลังอื่น ๆ ก็ทำการอนุรักษ์ให้มันเป็นรูปแบบเหมือนเดิม

[ภาพ ระหว่างการซ่อมแซมโรงบ่มใบยาสูบ, Kaomai Estate 1955] อันนี้ Craftsmanship เป็นช่างที่อยู่หน้างานอยู่มาตั้งแต่ยุคที่เป็นโรงบ่มใบยาสูบ สองคนนี้เป็นกำลังสำคัญของโปรเจกต์ที่สร้าง เพราะฉะนั้นดีเทลหลาย ๆ อย่าง เราเวิร์คกับช่างเยอะมาก เพื่อให้เขาสร้างได้ในพื้นที่เขาเอง

[ภาพ เทคนิคการก่อสร้างปรับปรุงโรงงานใบยาสูบ, Kaomai Estate 1955] อันนี้ก็เป็นที่ดีเทลของการสานไม้ หรือวิธีก่อ หรือว่าเราเพิ่ม French drain เข้าไปเพื่อให้มันระบายน้ำได้ดีขึ้น [ภาพ การเข้าถึงแรกในส่วนโรงงานใบยาสูบ, Kaomai Estate 1955] อันนี้เป็นภาพรวมจะเห็นว่ายังสงบเหมือนเดิม เดินเข้าไปเนี่ยจะเห็นว่า impressed scene แบบนี้ที่เรา รู้สึกว่าการเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์มันต้องเรียนรู้จากสิ่งที่มัน witness ทางประวัติศาสตร์ของจริง บางทีมันก็ไม่ได้บอกเล่าผ่านอย่างอื่นได้ เพราะฉะนั้นชิ้นแรกที่เขาเข้าไปเห็นมันควรจะเป็นชิ้นนี้เลย

[ภาพ การปรับปรุงโครงสร้างส่วน museum] ที่นี่ในอาคารอื่น ๆ อย่างเช่นอาคารนี้ที่ทรุดโทรมหน่อย แทรกเหล็กเข้ามาอย่างนี้ อันนี้ยกเข้ามาจากด้านบน เพื่อให้อาคารแข็งแรงขึ้น เพราะหลังนี้โทรมกว่าหลังเมื่อกี้ แล้วก็สายไฟเพิ่มเติม มีไหมไลน์ คนพอเวลาเข้ามาพื้นที่ อันนี้เป็น introduction ที่จะอธิบาย คือ เราดีไซน์ว่า Site as a museum

เราดีไซน์ว่าทั้งไซตเป็นมิวเซียมในตัวเองมันมีคุณค่าของมัน หลาย ๆ ไซน เราดีไซน์ให้เป็นทั้ง Wild preservation พื้นที่เกษตรกรรม คือมันมีหลาย Programming อยู่ด้วยกันค่ะ [ภาพถ่ายการใช้งานส่วน museum] อันนี้จะ เป็น Phase แรกของการอนุรักษ์ เพราะฉะนั้นเขาก็สามารถเข้ามาอ่าน ตรงนี้ได้ แล้วค่อยเดินเล่นไปรอบ ๆ ได้ บรรยากาศกลางคืนก็จะ เหมือนวันเมื่อก่อนที่มีแสงลอดออกมาเมื่อตอนมีการบ่มใบยาสูบค่ะ

[ภาพ Isometric Kaomai Tea Barn] อันนี้เป็น Tea Barn ที่จริง ๆ ก็ เป็นอันล่าสุดที่เสร็จในโครงการ จะเห็นว่าการ intervention เยอะกว่า สองหลังที่แล้ว เพราะว่าอาคารมันทรุดโทรมมาก เราเลยต้องตัดสินใจให้ เพราะว่ามันต้องรับแรงรับคนจำนวนมาก คือเดิมรับแค่ใบยาสูบพอมันรับ คนเข้าไป มันก็ต้องคิดเรื่องเรื่อง structure ดี ๆ

[ภาพระหว่างการก่อสร้าง Kaomai Tea Barn] เราเลยตัดสินใจรื้อหลัง เดิมค่ะ แล้วก็แพ็คอิฐไว้แล้วก็ reinstalled เข้าไป แต่ว่าตัวโครงสร้าง คสล. มันก็จะถูกเสริมเหล็กเข้าไป แล้วก็แทรกโครงสร้างเหล็กเข้าไปใหม่ เพื่อให้รับ capacity คนได้มากขึ้นแล้วก็แข็งแรงขึ้นด้วยจะเห็นว่าอาคาร มันก็จะตอบรับ tropical climate ดีขึ้นหลังคาขนาดใหญ่มีพื้นที่ sunken

[ภาพsection drawing Kaomai Tea Barn] Sunken เนี่ยนอกจากเรา ตั้งใจให้มัน blend in กับแลนด์สเคปแล้ว มันก็เป็นพื้นที่รับน้ำในตัวมันเอง ด้วย แล้วชายคาที่ใหญ่มันก็ทำให้คนเดินได้ เดิมมันเป็นพื้นที่โล่งแล้ว เวลาฝนตกมันก็ไม่มีที่จะหลบ มันก็จะช่วยได้มากในวันที่ฝนตกแดดออก

[ภาพถ่ายด้านหน้าภายนอกอาคาร Kaomai Tea Barn] ภาพสุดท้าย ก็ คือยังคงความเป็นโรงบ่มทรงเดิม 6 คูณ 6 เมตร สูงเท่านี้ หลังคาจั่ว โครงสร้างหลักเหมือนเดิม แต่ว่าจะเห็นว่ามันมีการแอบเปิดมากขึ้นเพื่อ Welcome ให้คนเข้ามาใช้งานได้ค่ะ [ภาพด้านหลังภายนอกอาคาร Kaomai Tea Barn] อันนี้ด้านหลังจะเห็นว่าพื้นที่ Sunken เรา introduced ตัวที่เป็นคาน์เตอร์ยาว เพื่อให้สร้างประสบการณ์การดื่มชา ที่มันต่าง ๆ กันไป ช่างใน-ช่างนอกต่างกัน หรือเป็นพื้นที่สงบข้างบน

หรือแม้แต่ตัวช่องเปิด อยากเล่าให้ฟังว่าจริง ๆ การดีไซน์นี้ ใจเราแก้แบบ 10 ครั้งได้ คือในชีวิตจริง มันเหมือน อันนี้เล่าให้เด็ก ๆ ฟังนะ คือชีวิตจริง มันไม่ได้แบบเขียนทีเดียวแล้วคือผ่านเลย แต่ว่าพอเราเวิร์คกับ local หรือว่า constraint หน่วยงาน มันทำให้หลายครั้งเราก็ต้องบาลานซ์ว่าอะไร เป็นไปได้หรือเป็นไปไม่ได้ อย่างเก้าอี้ตรงนี้ คือเราดีไซน์ให้ใช้ของตรงนั้น นะ แล้วก็ต้องเวิร์คกับช่างว่าเขาทำดีเทลไหนได้แล้วเราก็พัฒนาไปร่วมกัน หรือแม้แต่ช่องเปิดเองเนี่ย ดีไซน์ตอนแรกไม่มีนะ ที่นี้เหมือนเราก็ discuss กันกับเจ้าของว่ามันต้องมีหรือมันต้องไม่มี คนจะเข้าไหมถ้าเรา ไม่เปิดมันอย่างนี้ค่ะ มันเป็นบทสนทนาที่เราเวิร์คร่วมกันระหว่างทีม

[ภาพถ่ายภายใน Kaomai Tea Barn] แล้วก็อันนี้ตั้งใจใช้ตัวแกรนิต reflective granite เพื่อให้สะท้อนบรรยากาศ หรือ traces เก่า ๆ เข้าไป เพราะฉะนั้นเวลานั่งอยู่ ตีมาอย่างนี้ค่ะ ก็จะค่อนข้างสงบตรงนี้ มีการ วิศวกรเขาอะไรลงไปตรงนี้ได้บ้าง อันนี้บรรยากาศโดยรวมด้านในที่เรา ใช้วัสดุเก่าที่เคยอยู่ตรงนี้มาเป็นเคาน์เตอร์ มีอิฐใหม่แทรกเข้าไปในพื้นที่ที่ มันจะต้องแบบทนทานกว่า อันนี้โครงสร้างเหล็กที่เสริมเข้ามา ช่องเปิดอัน นี้ที่ Redesign มาจากเดิมมันอันเล็ก ๆ พอมันเป็นอันที่เราอยาก welcome คนเข้ามาเนี่ย เราก็เปิดเพิ่มแต่ว่า subtle [ภาพบรรยากาศช่วง ค่ำ Kaomai Tea Barn] อันนี้เป็นภาพตอนกลางคืนก็ยังได้แสงสลัวสลัว เคารพต่อความสงบของพื้นที่ค่ะ

SILK MUSEUM

00:23:52

คุณพชรพรรณ
รัตนานคร

ต่อมาเป็น Silk Museum อันนี้มีความตั้งใจให้เป็น community center เช่นกันที่ชัยภูมิ [ภาพ 2D แผนที่ภูมิประเทศเมืองชัยภูมิ] นี่ไซต์ค่ะ คือจะ เห็นว่าพื้นที่ของชุมชนบ้านเขว้า ที่ชัยภูมิเหมือนเป็น gate เวลาคนขับเข้า เมืองชัยภูมิจะผ่านเส้นนี้ แล้วก็พื้นที่ตรงนี้ตั้งใจที่จะเป็นเหมือนพื้นที่ที่ ชาวบ้านจะสามารถเอาของมาขายตรงนี้ แล้วก็พื้นที่ที่แนะนำ เกี่ยวกับผ้าไหมที่มีชื่อเสียงของที่นี่ค่ะ

[ภาพผ้าไหมชุมชนบ้านเขว้า] ผ้าไหมเองเนี่ยจริงๆ ถ้าคนไทยก็จะรู้กันว่า มันเป็นเป็นสินทรัพย์ที่มีค่าของไทย คือมันทั้งเป็นของที่คนให้เพื่อ บรรณาการต่อกัน หรือว่าเป็นการแบบเทรดต่อกัน เป็นของที่มีค่ามาก แล้วก็จริง ๆ ถ้าเราส่งเสริมสิ่งนี้ดี ๆ คือมันก็จะป็นรายได้สำคัญให้แก่ ชุมชนได้ อันเนี่ยเราสำรวจในพื้นที่คอมมิวนิตี คือก็จะเห็นว่า มันมีลายที่ มันเป็นลายที่ Unique ของพื้นที่มีลายมัดหมี่ ชาวบ้านเขาจะกระจายทำ อยู่ในคอมมิวนิตีนั้น หลายบ้านมาก ๆ [ภาพที่ทอผ้าไหมชุมชนบ้านเขว้า] อันนี้เป็นที่ที่เขาอยู่ในบ้านจริง ๆ ค่อย ๆ ทอว่าจะได้มาแต่ละอันก็คือ นานมาก [ภาพ Diagram Silk Cycles, PAVA] เพราะฉะนั้นมันเป็นสิ่งที่มีค่ามาก ๆ เราก็ study ให้เข้าใจทั้ง process คือกว่าจะได้ผ้าไหมมาสัก ผืนเนี่ยมันยากขนาดไหน ทั้งแบบศึกษาเรื่องหม่อนไหมต่าง ๆ หรือว่า วิธีการที่จะขึ้นให้มันเป็นผ้าหนึ่งผืนแบบนี้เนอะ เราพยายามวาดมัน ออกมาว่าแต่ละ process ที่เกิดขึ้น มันแปลงเป็นลายเส้นหรือว่าเป็น space ยังไงได้บ้าง แล้วก็จะเห็นว่า ตั้งแต่แรกจริง ๆ แล้วในดีไซน์เรามัน ทั้งวาง master plan ในการที่จะเพาะปลูกหม่อนหรืออะไรในพื้นที่นั้นได้ ด้วยแล้วก็ไปจนถึงจบ process

[ภาพ Diagram Silk Process, PAVA] อันนี้เป็นดีไซน์ในภาพรวมว่า เรา ตั้งใจให้เห็นทั้งโปรเซสเริ่มแรกไปจนถึงว่าคนที่เขามาในคอมมิวนิตีเนี่ย เขาจะได้อะไรกลับไปบ้าง สามารถมาเดินเรียนรู้ได้ มาทดลองทำก็ได้ มาไลฟ์ขายผ้าไหมก็ได้ หรือว่ามาเป็นห้องที่จะเก็บคอลเลกชันสำคัญ มา ดื่มน้ำเฉยๆก็ได้เหมือนกันแบบนี้คะ [ภาพทัศนียภาพภายนอกลานกลาง โครงการ] ก็คือตั้งใจให้มันเป็นพื้นที่ที่ gathered คนเข้ามาร่วมกัน และดี เทลก็ตั้งใจให้มันเป็นสิ่งที่ชาวบ้านทำได้ เป็นดีเทลต่อไม้ค้ำลาย ๆ การที่ เค้าต่อกี่เซกันเนอะคะ แทรกอยู่ในตัวอาคารเก่าหลังคาอาคารนี้เป็น อาคารที่มีอยู่เดิมแล้วในพื้นที่ เราก็แทรกโครงสร้างขึ้นไม้พวกนี้เข้าไป ภาพรวมคือ อยากให้เห็นว่าถึงแม้มันจะเป็นอาคารหรือศาลาหลังเล็ก ๆ เองแต่ถ้าเราเห็นคุณค่ากับมันเนอะคะ คือมันก็ทำอะไรได้เยอะมาก ๆ เหมือนกัน

THONBURI HOSPITAL

00:26:5

คุณพรพรรณ
รัตนานคร

[ภาพ 2D แผนที่รอบฝั่งธนบุรี] กลับมาในเมืองกันบ้าง อันนี้เป็นโปรเจกต์โรงพยาบาลธนบุรี ที่เราก้เวิร์คกับโรงพยาบาลมาแล้วเหมือนกันคะ [ภาพโรงพยาบาลธนบุรีมุมสูง] เมื่อปี 2019 ก่อนโควิด แล้วก็จะเห็นถึงความต่างของพื้นที่ชัดเจน เข้ามาในเมืองแล้ว ก็มีความแออัดและผู้คนมากมาย โจทย์มันต่างกันไป คือโรงพยาบาลเดิมมันก็เริ่มจากตึกหลังเล็ก ๆ พัฒนาการของโรงพยาบาลในไทยมันก็มีหลายแบบ แต่ว่าหลายที่มันก็เริ่มมาจากตึกหลังเล็ก ๆ แล้วพอมันดีขึ้น มีคนมามากขึ้นอะไรอย่างนี้ คือมันขยายไปเรื่อย ๆ แต่ที่นี้อาจจะเหมือนไม่ได้วางแผนที่จะเติบโตอย่างชัดเจนอย่างนี้คะ คือเราก้ไปเวิร์คร่วมกับทางโรงพยาบาลจะเห็นว่าคนมีการ cross พื้นที่หรือว่า flow [ภาพถ่ายการใช้งานบุคคลากรโรงพยาบาลธนบุรี] อาจจะมีการติดขัดอยู่บ้าง ที่เนี้ยคือเราก้เข้าไปอีกเวิร์คกับทางโรงพยาบาล เหมือนเข้าไปทั้งสัมภาษณ์แล้วว่า บุคลากรต้องการอะไร คนไข้ต้องการอะไร พื้นที่นี้มีคนใช้ Medical staff แบบหลายพันคน หรือว่า คนไข้หรือญาติอย่างเนี้ย หลายแสนคนต่อปี เพราะฉะนั้นคนมันเยอะมาก ๆ แล้วในระหว่างที่เราทำงานมี feedback ตลอดเวลา มันคือการทำงานร่วมกับ คือโรงพยาบาลเหมือนเป็น Urbanism เล็ก ๆ อันนึงของมันเอง ซึ่งเราก้เรียนรู้เยอะมากเหมือนกัน [ภาพ Zoning Diagram Hospital Urbanism] ที่นี้ในฐานะสถาปนิก tools ที่เราจะใช้ได้อย่างแรกคือ drawing เราพยายามวาดทุกอย่างออกมา เพื่อให้เราเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ๆ ในโรงพยาบาลแล้วเราก้ proposed แผนในภาพรวมออกมาว่าเราจะทำอะไรกับมันดีเพื่อให้ flow การใช้งานทุกอย่างมันดีขึ้นต่อกับยุคสมัยและเทคโนโลยีของ medical ในปัจจุบัน พื้นที่อย่างแรกเลยเนี้ยที่เราทำได้เนคะ คือเราพยายามที่จะ reclaim พื้นที่ที่ underutilized พื้นที่ที่อาจจะถูกเพิกเฉยไปไม่ได้ใช้งาน มาเป็นพื้นที่พักคอยที่มีคุณภาพจุดไหนรีโนเวทได้ก็รีโนเวทก่อน หรือว่าวางแผนที่จะพัฒนาพื้นที่ต่อไปในอนาคต

[ภาพถ่ายมุมสูงโรงพยาบาลธนบุรี] อันนี้เป็นตัวอย่างหนึ่ง เป็นพื้นที่ rooftop ที่ไม่ได้ใช้งานละโรงพยาบาลเนี่ยสำคัญมาก คือมันปิดไม่ได้ เพราะฉะนั้นการดีไซน์ ก็ต้องวางแผนอย่างดี เพื่อให้เกิด phasing ในการทำหรือว่าการวาง flow ให้มันให้มันไปได้ เช่น เขาผ่าตัดอยู่ คือเราก็จะไปตัดทำอะไรเนี่ย มันก็คงไม่ได้เพราะฉะนั้นเราต้องวางแผนดี ๆ อันนี้เป็นตัวอย่างการที่เราพยายามจะแทรก structure เข้าไปใหม่จะพยายามคำนวณให้น้ำหนักไม่มากจนเกินไป [ภาพทัศนียภาพส่วนร้านกาแฟ] เพื่อแทรกเป็นเหมือน pavilion ที่ที่คนใช้ยังสามารถมาพักคอยได้ ทั้งตัว structure แล้วตัวแลนด์สเคปดีไซน์ที่แทรกเข้าไป ก็พยายามลดน้ำหนักมันให้มากที่สุด ต้นไม้ใหญ่ที่จะแทรกเข้าไปก็คำนวณเรื่องน้ำหนักอย่างดี แล้วก็แทรกพื้นที่ที่คนสามารถเข้าไปนั่งพักผ่อนได้ [ภาพการก่อสร้างพื้นที่ระหว่างอาคาร] ปัจจุบันมันก็ไม่จำเป็นต้องไปนั่งรอหน้าห้องตรวจค่ะ คือมันก็สามารถไปพักคอยในพื้นที่อื่นได้ หรือว่าอันนี้เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่ underutilized เราก็เสริม structure เข้าไปแล้วก็ทำเป็นพื้นที่ที่เป็นเวจ [ภาพการใช้งานเวจพักคอย] จะเห็นเส้นดีไซน์ เป็นเวจให้คนที่อยู่ OPD อย่างนี้ค่ะ เขามาเดินยืดแข้งยืดขาพักผ่อนได้ ญาติมานั่งรอได้ พยาบาลมาพักผ่อนได้ หรือแม้แต่คุณแม่ที่เพิ่งคลอดค่ะ ให้มาเดินในพื้นที่นี้ได้ ก็ จะเห็นว่ามันก็มีเวจให้ได้นั่งให้พักผ่อน ต้นไม้ที่ดูแลง่ายขึ้นหรือว่าพื้นที่ที่เป็น blank เดิมก็เอามาใช้ให้มันเกิดประโยชน์ค่ะ เป็นพื้นที่ได้สื่อสารที่มาของโรงพยาบาล มานั่งพักคอยในระยะเวลาที่นานขึ้นได้

[ภาพการก่อสร้างพื้นที่พักคอยใหม่] อันนี้เป็น on-going process นะคะ ทำพื้นที่พักคอยพื้นที่การตรวจ OPD ที่เราพยายามจะดีไซน์ system ให้มัน flexible เราเข้าใจว่าโลกยุคนี้ มันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเลย คือเทคโนโลยีเปลี่ยน อุปกรณ์เปลี่ยน ทุกอย่างเปลี่ยน เพราะฉะนั้นดีไซน์ที่เรา proposed ไป คือตั้งใจให้มันเปลี่ยนได้ทันตามเวลาที่เปลี่ยนในอนาคต นะคะ แล้วก็ phasing ในอนาคตที่กำลังจะพัฒนาต่อไปค่ะ

PAVA OFFICE

00:31:26

คุณพชรพรรณ
รัตนานคร

โอเค ต่อไปพูดถึง PAVA Architects บ้าง ยังอยู่ในกรุงเทพเหมือนเดิม
แอดเหมือนเดิม แล้วก็อันนี้เป็นที่ดินแดงคะ [ภาพ 2D แผนที่ย่านดิน
แดง] ชอบมาก อยู่ตรงนี้อาคารถูก จะเห็นว่ามันมี Social Housing อยู่
เยอะมาก คล้าย ๆ กับที่ research ที่เห็นก่อนหน้านี้คะ มีหอพักอยู่เยอะ
มีอพาร์ทเมนต์อยู่เยอะ เราเลยเลือกที่จะให้ออฟฟิศเนี่ยอยู่ในพื้นที่ที่
เหมือน มันไม่ได้ถูกใช้งานคะ คือหอพักมันก็ Over Supply ไปแล้ว แล้วก็
มันก็มีพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้งานอยู่ ที่นี้โดยปกติหอพักมันก็เป็นทางเดินตรง
กลางแยกห้องสองฝั่งมีห้องน้ำ คือ พอมันถูกปรับเปลี่ยนการใช้งานเป็น
สถานที่ทำงาน โดยเฉพาะของนักออกแบบเองมันก็น่าคิดว่าเราจะทำ
ยังไงกับมันดี ในแผนก็คือเราจะกันไว้ว่า ให้พื้นที่ขนาดใหญ่ Open Plan
แล้วก็เราอยากได้พื้นที่สีเขียวด้วย มีพื้นที่ Transition Space ให้มีแสง
ธรรมชาติเข้ามา แต่ไม่จ้าเกินไป แล้วก็ Planning เราปรับได้ในอนาคต
[ภาพ Planning ของ PAVA Office]

ต้องมีโต๊ะทำงานที่ใหญ่ คุณกันเยอะมากกว่า เป็นสถาปนิกนะ อยากได้โต๊ะ
ทำงานใหญ่ เพราะว่าเราจะได้มีความรื่นรมย์ในการในการออกแบบคะ
แล้วเรารู้สึกว่ามันสำคัญมาก แล้วเราก็สร้าง System ให้พวกงานระบบ
ต่าง ๆ ให้ มันวิ่งอยู่ที่ Skeleton หลัก ๆ ของมัน เพื่อว่าในอนาคต เราปรับ
โต๊ะ ปรับที่นั่ง มันก็ยังโยกย้ายได้คะ อันนี้เป็นสภาพของเดิมที่เป็นกัน ๆ
ห้องอยู่ [ภาพภายในเดิมขณะรีโนเวท] คือเราก็รีโนเวทหมดเลย ที่นี้พอ
เรารีโนแล้ว เรารู้สึกว่า อิม trace พวกนี้มันก็สวยดีคะ แล้วพออยู่มาสักพัก
รู้สึกว่ามันจริง ๆ ก็กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์อย่างไม่น่าเชื่อ คือแทนที่
มันจะเป็นห้องขาว ๆ เฉย ๆ ตอนเมื่อ ๆ ก็นั่งมองไอรอยพวกนั้นคะ มันก็
ช่วยได้อยู่เนาะ แล้วก็เห็นว่าเราก็พยายามประหยัดกับมันนะคะ คือเป็น
สถานที่ทำงานเราเองเนอะ เราก็ทดสอบได้ว่า เอ๊ะ ถ้าเราทำใหม่ที่เท่านี้
มันจะใช้งานได้หรือเปล่า ก็เลยเหมือนทูปออก แล้วก็เห็นว่ามันจะมี
รอยกันห้องตรงเนี่ยคะเราก็แค่ fill ด้วยตัวคอนกรีต

แล้วก็บางพื้นที่ที่ถูกทาบแล้วกระเบื้องมันแตกเลยอย่างนี้ค่ะ เราก็ลองทดสอบมาเป็นหินแทนหิน Landscape ซึ่งเราก็เราก็คิดมันหน่อย ไม้ที่เป็นฝุ่นๆ เราก็คิดมันทิ้งไป ไม้ก้อนใหญ่หน่อยก็พอใช้ได้ มันก็แปลกตาดีเหมือนกัน แล้วก็พื้นไม้ปาร์เก้เดิมก็ใช้ ก็คือไม่ได้ปูอะไรใหม่เลย เพราะฉะนั้นงานระบบแน่นอนมันต้องขึ้นข้างบน [ภาพโครงการเริ่มปูวัสดุต่าง ๆ] อันนี้เป็นภาพรวมวันที่เริ่ม Finished ละนะคะ [ภาพบริเวณประตูทางเข้า] เป็นภาพออฟฟิศที่ที่ขาว ๆ สบาย ๆ แล้วก็อาจจะเน้นดีไซน์ให้มันเป็น Trace ประตูดังนี้หนึ่ง นี่ก็ถึงวันเก่า ๆ [ภาพบริเวณโต๊ะทำงาน] แล้วก็อันนี้เป็นออฟฟิศที่จะเห็นว่ามันมันโล่งแล้วก็สว่างขึ้นมากค่ะ ก็คือจะเห็น Open Plan ที่ชัดเจน ลองทดสอบว่าไอ้วัสดุไม้อัดที่เราใช้ในการทำงานอื่นที่เรี่ยทุกงาน คือถ้าเราเอามาใช้แค่นี้มันจะยังเวิร์คไหม คุยกันเยอะเหมือนกันว่า เอ๊ะ เสี้ยนจะดำริเปล่า? แต่ทำโต๊ะทั้งหมดมีอยู่ตัวเดียวนะที่มันมีเสี้ยนนิดหนึ่ง คือเพราะฉะนั้นมันใช้ได้จริง ๆ แล้วก็มันแค่ Coating นิดหน่อยเองค่ะ [ภาพตู้ในออฟฟิศทำงาน] อันนี้เป็นตู้ คือที่เราจะว่าขนาดตสมมุติมีการปรับเปลี่ยนโยกย้ายเนี่ย คือเราไม่ build เข้าไปเลย เราก็เลยใช้ไซส์ที่ตามขนาดของไม้อัดมาตรฐานเลย 1.20 x 2.40 เมตร แล้วก็ Adjust ได้เพื่อที่ว่าขนาดเปลี่ยนเราก็จะได้เปลี่ยนได้เต็มที่ [ภาพบริเวณทางเดินภายในออฟฟิศ] อันนี้รางไฟที่เล่าให้ฟัง

เราดีไซน์ไฟทั้ง Downlight , Direct Task Light ตรง ๆ หรือว่า Indirect Light คือ Test หลายอย่างมากสิ่งนี้ เพื่อให้เราเข้าใจสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ หรือ Explore ได้ในงานสถาปัตยกรรม อันนี้เป็น Open Plan เทสเรื่องการกันกระຈก กันม่าน หรือว่าขนาดของโต๊ะ คิดว่าเท่าไรดีถึงจะประชุมได้ดี หรือกินข้าวได้เหมาะสมอย่าง คือเรา Test กับออฟฟิศเรานี้แหละ แล้วก็เฟอร์นิเจอร์จะเห็นว่า นี่ชื่อ Lazada (ซ่า) คืออยากบอกว่าไม่ได้โฆษณา แต่ว่าแค่จะบอกว่าดีไซน์ แล้วเอาจริง ๆ เราก็แฮปปี้กับสถานที่นี้มาก คือเหมือนการดีไซน์ เราารู้สึกว่าการดีไซน์ที่ดีมันไม่จำเป็นต้องแพง คือถ้าเรารู้สึกว่าเราแฮปปี้กับมัน มันตอบกับสภาพเศรษฐกิจของเราหรือว่ามันได้แสง ได้ขนาดที่เหมาะสมกับชีวิตของเรานะคะมันก็เป็นดีไซน์ที่ดีได้เหมือนกัน

MEAKONG HOUSE & HOTEL

00:36:20

คุณ พ ช ร
พรรณ รัตนา
นคร

ถัดมาค่ะแม่โขงเข้าสู่ที่เลย แล้วก็ phase ถัดไปจะมีโรงแรมต่อไปนะคะ [ภาพ 2D สถาปัตยกรรมประเทศลุ่มแม่น้ำโขง] อันนี้คือริมแม่น้ำโขงกลับมาสู่ความสงบริมน้ำโขง เจ้าของเค้าเป็นคนที่มีความ Humble มาก ๆ คือคุยด้วยตั้งจะรู้สึกใจเย็นขึ้นทุกครั้ง ที่นี้เขาบอกตอนที่เขาคุยกับเรา เขาว่ามีความฝันที่คิดถึงบ้านในต่างจังหวัด ที่เขาเคยอยู่เป็นบ้านไม้มาก่อน แล้วคือเขาก็เหนื่อยกับชีวิตในเมืองค่ะ ป้าคอนกรีต [ภาพริมแม่น้ำโขง] ดังนั้นสถานที่เนี่ยมันเหมือนมัน Fulfilled ชีวิตเค้าค่ะ ลำนํ้าโขงสงบ ๆ และการใช้ไม้ในพื้นที่ [ภาพสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น] เราไปดูพื้นที่รอบรอบกับเจ้าของนะคะ คือจะเห็นทั้งแบบ Vernacular architecture ไทลื้อ ไทเลย ไทดำอะไรอย่างนี้ที่จริง ๆ ก็เรียนกันมาตั้งแต่เรียนสถาปัตยกรรมไทยที่คณะว่าสถาปัตยกรรมอีสานจะต้องมีหลังคาที่ใหญ่หรือว่าก่อน Mass อาคารที่ใหญ่กว่าเรือนภาคกลางอย่างนี้ คือเราก็ได้ไปเห็นจริงจริงในพื้นที่ค่ะแล้วก็เราก็ Impressed กับสิ่งนี้มาก ความสลัวที่จะเกิดขึ้นอย่างนี้ [ภาพ Local Architectural Elements, N/E of Thailand, PAVA] เราเลยพยายามจะลองวาดมันออกมาว่า elements ที่เราพบเจอในเขียงคานในเลยเนี่ยเป็นยังไงบ้าง ทางพวกแบบผนังฉาบปูน สาน Balcony ที่มีฟังก์ชันหลากหลายมาก นั่งเล่น ตากไห ตากหม้อ หรือว่าบันไดที่มันก็ Varies ต่าง ๆ กันไปค่ะ

[ภาพบ้านมุงสูงขนานกับแม่น้ำโขง] เราก็เลยตั้งใจจะดีไซน์พื้นที่บ้านหลังนี้ให้เป็นพื้นที่ที่สงบที่สุด Parallel (ขนาน) ไปกับตัวแม่น้ำโขงตาม Set back ที่ควรจะเป็นนะคะ [ภาพแปลนโครงการ] จะเห็นว่าแปลน Simple มาก คือเดิมมันจะมีต้นมะขาม แล้วก็พวกไผ่อยู่ในพื้นที่แล้วนะคะ ที่นี้เจ้าของบ้านเขาก็มีฝันเรื่องอยากได้กลิ่นปิบในตอนเช้า แบบที่เขาเคยชอบในวัยเด็ก หรือว่าบ้านที่รับแขกได้ จะเห็นว่าดีไซน์บ้าน คือ ถึงเราจะได้ Inspiration หลายอย่างนะคะจากเรือนไทยพื้นถิ่น แต่ว่าเราก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าไลฟ์สไตล์ก็จะเป็นคนยุคใหม่แล้ว เพราะฉะนั้นเราเลยเหมือนทำ Structure เสา Bay 4 x 4 เมตร โครงสร้างไม่ตามสถาปัตยกรรมไม้ค่ะ

00:40:08

คุณพรพรรณ
รัตนานคร

ตามที่เราจะเป็น แต่ว่าตัวพื้นที่ข้างในเรา ก็ Pack งานระบบต่าง ๆ อยู่ที่ Core อาคาร แล้วก็เปิดตรงนี้ให้มันเป็นพื้นที่โล่ง แล้วก็ปรับเปลี่ยนการใช้งานได้แล้วก็มีความครีเอทีฟอยู่ด้านหลัง [ภาพไม้เก่าที่ถูกวัดและระบุรหัสไว้] ใช้ไม้เก่าที่มาจากโรงสีคะ ในภาคอีสาน แล้วก็มาสร้างใหม่ [ภาพแบบก่อสร้างหน้างาน] อันนี้เป็น Drawing ที่เคลียร์หน้างานกับเจ้าของ [ภาพขณะก่อสร้างโครงการ] แล้วก็อันนี้เป็นภาพในระหว่างที่สร้างนะคะ ไม่ใช่แต่ละขั้นนั้นคือมันก็ต้องถูกออกแบบมาให้เป๊ะว่าตัวไหนจะต้องอยู่ตรงไหนบ้าง ขอขอบคุณเจ้าของมาก ๆ ที่จะตั้งใจสุด ๆ คือเป็นครั้งแรกที่เห็นว่าเจ้าของอ่านแบบเราจริง ๆ ค่ะ ไฮไลท์ขนาดไม้ทุกอัน ช่วยเราตรวจหน้างาน ลงพื้นที่ คือแบบ คือเรายิ่งทำงานยิ่งเข้าใจว่างานจะดีได้ มันต้องเกิดจากทั้งทีมจริง ๆ เจ้าของก็สำคัญมากเหมือนกัน

[ภาพด้านข้างของโครงการ] อันนี้เป็นโครงสร้างตอนที่มุงหลังคาแล้ว จะเห็นว่ามันจะมีโครงสร้าง คสล. ตรงกลางที่เรา Pack งานระบบห้องน้ำ ทุกอย่างที่เราวางเนี่ยคืออยู่ตรงกลางให้หมด เพราะฉะนั้นเราจะได้ปีกสองข้างที่สงบมาก เพราะมันไม่มีงานระบบหรืออะไรมาทวน [ภาพผังพื้น] อันนี้ Planning ค่ะ Simple มาก ๆ เข้าบ้านมามีพื้นที่ Living ตรงนี้มีห้องนอนขนาดเล็กผู้สูงอายุไม่ต้องขึ้นข้างบนก็ได้ หรือว่าตู้งานระบบต่าง ๆ ที่ pack ตรงกลาง [ภาพไอโซเมตริกแสดงโครงสร้างไม้] ข้างบนคะที่ Structure เป็นพื้นฐาน 4 x 4 แต่ว่าเราก็มีการ Cantilever ตัวโครงสร้างไม้ออกไปและยึดมันให้ rigid เข้าด้วยกัน เราก็จะได้กล่องพื้นที่ขนาดใหญ่ที่ยังอยู่ได้ช่ายคะ [ภาพแสดงรูปตัดอาคาร] อันนี้ Structure พื้นฐานคะ ตามหลักการโครงสร้างไม้ แล้วก็มีการยื่นเข้ามาตามศักยภาพเท่าที่ไม่ทำได้ อันนี้โครงสร้างการถ่ายแรงอย่างตรงไปตรงมานะคะ [ภาพทัศนียภาพตัวบ้าน] เป็นตัวบ้าน คือจะเห็นว่า Open Plan มีกระจกมากกว่าตัวบ้านปกติ อันนี้คล้ายคล้ายได้ดูบ้าน แต่ว่าก็ต้องยอมรับว่าพื้นที่ตรงนั้นตอนหน้าหนาวมันหนาวจริง ๆ แต่ตอนหน้าร้อนก็ร้อนมาก ๆ ค่ะ เราก็ไม่ Romanticized ถ้ามันต้องติดแอร์ก็ต้องติดแอร์ แต่ว่าเราก็ contained มัน จัดการพื้นที่งานระบบให้ดี ๆ ค่ะ [ภาพทัศนียภาพตัวบ้านแสดงให้เห็น privacy panel] อันนี้ตัว structure อันนี้พื้นที่เก็บงานระบบจะเห็นว่ามี

Privacy panel ตรงนี้ที่ที่สร้างความเป็นส่วนตัวให้คนที่อยู่ชั้นบนได้ค่ะ
[ภาพถ่ายคอร์ตยาวของบ้าน] อันนี้ตั้งใจมาก ๆ ที่บอกจะให้หายคายนว คือ
เรารู้สึกว่า “บ้านที่ดี มันควรจะเป็นที่ที่อยู่แล้วสบาย” จริง ๆ เป็นความ
ตั้งใจเลยนะ ตั้งแต่เรียนที่คณะว่าแบบ ถ้าจะต้องทำบ้านนะคะ อยากทำ
บ้านที่ตอนนี่ฝนตกหรือแดดออก คือเราก็นั่งอยู่ในบ้านได้แล้วเราก็นั่งม
เย็น ๆ ได้ค่ะ คือบ้านหลังนี้เรารู้สึกว่ามันเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนว่าฝนตก
ยังไงเราก็นั่งเย็น ๆ อยู่ในบ้าน เอาจานออกมาทำบนเบาะตรง Balcony นี้
ได้ด้วยซ้ำ

[ภาพทัศนียภาพภายนอกและตัวบ้าน] อันนี้เป็นทิวไผ่กับต้นมะขามเดิม
นะคะ คือเราก็นั่งอาคารเข้าไปท่ามกลางต้นไม้ไม่ได้ตัดออก แล้วก็
สร้าง Route เข้าไปอย่างสงบ [ภาพบันไดของบ้าน] อันนี้ไม่เก๋หมดเลย
จะเห็นว่ามันก็จะมีความสีไม่เท่ากัน มีความแบบพัง ๆ บ้างแต่ว่าทุกอันก็
จะถูก Treat ค่ะ ให้มันแข็งแรงขึ้นแล้วก็อันนี้ผนังที่เป็นปูนฉาบ อันนี้เราก็นั่ง
เทศกันหน้างานใช้ดินในพื้นที่เลย [ภาพทัศนียภาพนอกมองจากตัวบ้าน]
Balcony ใหญ่ ๆ มองเห็นแม่น้ำโขง ศาลาหลังเล็กนี้ อันนี้น่ารักมากคือไม่
เหลือค่ะ เจ้าของเขาก็เลยเสนอให้พื้นที่ตรงนี้มานั่งสมาธิเล่นได้ [ภาพ
ห้องน้ำ] อันนี้บรรยากาศในห้องน้ำ [ภาพเรือนหลังเล็ก] เรือนหลังเล็ก
ดีไซน์ก็จะล้อกันสองหลัง แต่มีขนาดเล็กกว่า [ภาพทางเดินของเรือน
หลังเล็ก] เป็นพื้นที่ประมาณว่านั่งตรงนี้ตำน้ำพริกได้ทอดไข่ได้ข้างใน
แล้วก็เดินกลับเข้าบ้าน Planning ข้างในจริง ๆ flexible มากค่ะ [ภาพ
ภายในบ้าน] คือตอนเราดีไซน์เนี่ย เราไต่ไลน์อินที่เรียดีไซน์ให้ แต่ว่า
เจ้าของบ้าน ทุกคนเลยนะคะ เข้าใจว่ามีฝันว่าถ้าวันหนึ่งมีบ้านอยากจะมี
นู่น นี่ นั่น ในบ้านอย่างนี้ค่ะ คือเราก็นั่ง accept สิ่งนั้น แล้วก็โอเค อยากได้
Painting ตรงไหน โคมไฟไม่เหมือนกันบ้าง หรืออะไรอย่างนี้ค่ะ คือบางที
เราก็นั่งปล่อยให้มันเกิดเป็นตามธรรมชาติ แต่ว่า Planning เรา เราเอื้อ
ให้มันเกิดการปรับได้อยู่แล้ว [ภาพบ้านทั้งหมด] อันนี้เป็นภาพรวมของ
บ้านทั้งหมดนะคะที่สงบแล้วก็ตรงไปตรงมา

[ภาพรูปตัดโครงสร้างอาคารไม้] ตัวโรงแรมค่ะ ถัด ๆ มาโครงสร้างตรงไปตรงมาเช่นกัน ตัวที่เป็นร้านอาหารเนี่ยไปกับแม่น้ำโขง หรือว่าเรือนรับรองต่าง ๆ ที่เป็นโครงสร้างไม้ ความสูงตามการใช้งานที่จะเกิดขึ้น เรา Test เรือง Guest Room ขนาดแค่นี้จนถึงจะพอดี [ภาพ Master Plan ของโครงการ] มันอาจจะเล็กกว่าบ้านใหม่ หรือว่าอาจจะในบางหลังรับวิวโขงได้ บางหลังเน้นดูดาว ก็แตกต่างกันไปค่ะ [ภาพช่างสับฟาง] อันนี้เป็นบรรยากาศที่ช่างบรรยากาศดีมากเลยคะ คือเค้าก็สามารถเลื่อยไม้ สับฟาง หรืออะไร แล้วก็ดูวิวแม่น้ำโขงได้ทุกวัน [ภาพขณะก่อสร้างส่วนโรงแรม] อันนี้เป็น Ongoing ของโรงแรมนะคะ [ภาพภายในอาคาร] จะเห็นว่าเป็นไม้เก่าสีมันก็จะเหลืองกันแบบนี้คะ คือไม่มีอะไรเท่ากันเลยแต่เรารู้สึกว่ามันก็เป็นเสน่ห์ของตัวไม้ คือตัวบ้านจะเห็นว่ามันดูขึ้นมาก ทุกครั้งที่ไปถ่ายรูป ฝนตกตลอด เราก็เออดีใจนะ ว่าบ้านหลังนี้มันก็ตอบรับความเป็น Tropical Climate จริง ๆ [ภาพขณะก่อสร้างโครงสร้างไม้] อันนี้เป็นวันที่แดดออกคะ สีไม้มันก็จะเปลี่ยนไปตามแบบที่เกิดขึ้น [ภาพภายในอาคาร] อันนี้อินที่เรียดีไซน์ที่เราตั้งใจจะโชว์โครงสร้างอย่างตรงไปตรงมา โชว์คร่าว โชว์อะไร แล้วก็ Integrate เข้าไปในงานอินที่เรียดีไซน์ในอนาคต

Teak Pavilion

00:45:17

คุณพชรพรรณ
รัตนานคร

ต่อไปเป็น Teak Pavilion ค่ะ ที่เป็นเหมือนคำเชิญ Pavilion ของงานสถาปนิก (Architect Expo) ปีที่แล้ว ที่อิมแพค ที่นี้เราได้เวิร์คร่วมกันคะ กับทาง Woodden ที่เขาขายไม้สักเราก็เลยรู้สึกว่า เออ มันก็เป็นโอกาสอันดีที่เราจะพยายามทำความเข้าใจเรื่องไม้ หลายโปรเจกต์ที่ผ่านมาเราได้เริ่มเวิร์คกับไม้แล้วเรารู้สึกว่ามันมันมีเสน่ห์ของมันมาก ๆ [ภาพ Teak World, PAVA] บ้านเราปลูกสักได้เองด้วยซ้ำ แต่กีดที่กฎหมาย allow ให้ตอนนี้ปลูกได้แล้ว แต่ว่าความรู้เรื่องนี้มันก็ยังเป็นเหมือน ยังงี้ดีล่ะ? ไม่ได้แพร่หลายแล้วก็ทุกครั้งที่จะสั่งไม้สัก ทำไมมันแพงจัง? อันนี้เป็นสิ่งที่เราถามกันตลอดในวงการนะคะ ว่าแบบทำไมไม่ต้องแพงขนาดนั้น นี่เราก็ปลูกเองก็ได้เนี่ย เราเลยเหมือนพยายามจะศึกษาคะ [ภาพ Teak

Ecosystem, PAVA] อย่างที่บอกไปมันปลูกได้เลยในบ้านเรา Ecosystem ของมันเป็นยังไง [ภาพ Teak Sustainable Cycle, PAVA] พบว่ามันมีสิ่ง ที่เรียกว่า Sustainable Harvesting ค่ะ จริง ๆ บ้านเราเข้าใจว่าเพิ่งมี แต่ ว่าอันนี้ที่เราลองศึกษาเพราะว่า Woodden ก็เห็นด้วยกับสิ่งนั้นะคะ คือ เราลองดูในพม่าที่ทำไมยังให้การตัดต้นไม้เนี่ย มันยังยืนได้ ตัดต้นไม้ไม่ เท่ากับการทำลายป่า คือจริง ๆ แล้ว มันมีสิ่งที่เรียกว่า การปลูกป่าเพื่อ เศรษฐกิจ คือ ถ้าเราสามารถกันเป็นโซนดี ๆ เนี่ย มันจะสามารถทดแทน ได้ตลอด แล้วก็สิ่งที่เรียกว่า Sustainable Harvesting คือเหมือนมันต้อง ปล่อยให้พื้นที่ตรงนั้นโต แล้วก็วนกันไปคะ เพื่อไม่ให้แบบมันหายไป เลย อันนี้มันก็จะ เป็นวิธีตัด ต้นไม้โตแล้วก็แทนที่จะใช้เครื่องจักรที่ทำลาย ธรรมชาติ ก็ตัดคว้านให้เหมือนท่อลำเลียงน้ำและอาหารมันขาดไปเอง ยืน ต้นตายแล้วก็ค่อย ๆ เอาข้างมาลากไป คืออันนี้เป็นวิธีหนึ่งนะ เชื่อว่ามีอีก หลายวิธีมากมายในโลกในยุโรปก็มี [ภาพ Teak Vernacular, PAVA] หรือว่าในไทยเอง เราใช้ไม้กันยังไงบ้างตั้งแต่ยุคอดีต ไม้ไหนควรใช้ ตรงไหน ไม้เสา ไม้พื้น ไม้บันได คือเราก็พยายามจะทำความเข้าใจ

[ภาพไอโซเมตริก แพลน และรูปตัด Teak Pavilion] ที่นี้ในพื้นที่ Pavilion นะคะ คือถ้าใครเคยไปก็จะเข้าใจว่ามันร่วนวายมากข้างใน คือทุกคนแข่ง กันตะโกนว่าฉันจะขายของ แล้วก็มันจะอยู่กันค่อนข้างเบียด ที่นี้พอเราได้ โจทย์นี้เราก็คิดกันอยู่ว่าเราจะทำยังไงดีให้พื้นที่นี้มันเหมือนคนได้มา เรียนรู้และเราได้สื่อสาร content นี้ออกไปคะ เราก็เลยตั้งใจทำให้มันสงบ ทำให้มันเงียบกว่าพื้นที่อื่น ในขณะที่โอเค ชัฟฟลายเออร์เองเค้าก็อาจจะ ยังได้ขายของอยู่บ้างในบางพื้นที่ เพราะฉะนั้นจากประตูทางเข้าคะเรา เลยดีไซน์ให้แพลน แทนที่จะเปิดรับกับ entrance โดยตรง เราก็ปิดแกน ให้มันเกิดการเอียงขึ้นคือมองเข้ามาเนี่ยมันจะไม่รู้เลยว่ามันมีอะไรข้างใน เหมือนของวงกตเล็ก ๆ เหมือนป่า แล้วก็มันก็จะมีความสูงในพื้นที่นี้ ส่วน พื้นที่ที่เราจะซื้อเชิญในคนเค้าเข้าไปดู เข้าใจไม่ด้วย แล้วก็ดูผลิตภัณฑ์ ด้วยเนี่ย มันก็จะเตี้ยลงโปร่งโล่งขึ้นอย่างนี้คะ [ภาพโมเดลส่วนที่มีความ สูง] อันนี้เป็นโมเดลที่ทำให้เห็นว่าด้านที่เรา Represent ว่ามันเหมือนเป็น

ต้นน้ำเนี่ย มันเป็นพื้นที่ที่สูงแล้วเราก็ใช้ไม้ที่ปกติคนอาจจะทิ้งไปหรือเอาไปเป็นฟืน ใช้เปลือกไม้เอามาทำเป็นเป็นตัวสถาปัตยกรรมแล้วก็อันนี้ใช้ไม้ของทางซัพพลายเออร์เองนะคะ ทาง Wooden เองก็จะเห็นว่ามีทั้งไม้ผืนใหญ่ไล่ขนาดลงมา คือมันก็เหมือนการติดตั้งให้ดูไปคร่าว ๆ ด้วยนะว่าไม้แต่ละชนิดมันถูกใช้ยังไง [ภาพโมเดลส่วนที่ไม่มี ความสูงมาก] แล้วก็พื้นที่ที่นั่งคุยกัน จัดกิจกรรม จัดทอล์ค ได้ตามตอบโจทย์ของพื้นที่ แล้วก็การติดตั้งนะคะ คือ [ภาพ Teak Pavilion] เราเวิร์คร่วมกันกับทาง Wooden ก็เลยได้วิธีการติดตั้งที่จริง ๆ เสร็จเร็วมากคือภายในแค่ประมาณ 1-2 วัน ก็คือตั้งเสร็จเลย เพราะไม่เป็นโครงสร้างที่ไม่ยึดในหน้างาน ก็คือจบงานปั๊บ เขาก็รื้อเอาไปใช้ใหม่ได้เลย เราก็จะมี Panel ที่คนสามารถเข้าไปเรียนรู้เกี่ยวกับไม้สักได้นะคะ จะเห็นว่าเป็นตัวไม้ที่หลังจากเสร็จงานก็แกะไปใช้ต่อได้เลย [ภาพท่อนไม้จริงเรียงต่อเป็นกล่อ่ง] อันนี้ก็เป็นท่อนไม้เขาจริง ๆ ที่เอามาเรียนกันเฉย ๆ เลิกงานก็ค่อยยกไปใช้ต่อได้เลย

Thay's Hut Living Museum

00:50:09 คุณพรพรรณ อันนี้เป็น Ongoing โปรเจกเหมือนกันที่ Plum Village อันนี้เป็นของไทย เป็น Living Museum ที่เพิ่งทำเสร็จไป คือถ้าคนที่รู้จัก Plum Village หรือท่านติช นัท ฮันห์ (Thich Nhất Hanh) นะคะก็อาจจะพอทราบคือมันเป็นพื้นที่ที่เราเข้าไปแล้วมันสงบมาก ๆ แล้วก็พื้นที่ที่กัลยาณมิตรในทางธรรมค่ะ คือเข้ามาจัดกิจกรรมร่วมกันหรือบางที่ทางสังฆเขาเรียกว่ามันเป็น Spiritual Home ซึ่งเราก็รู้สึกอย่างนั้นจริง ๆ นะคะ เมื่อเราเข้าไป

[ภาพกุฏิของท่านติช นัท ฮันห์ เดิม] แล้วก็อันนี้เป็นกุฏิของท่านติช นัท ฮันห์ เดิมก่อนท่านจะเสีย พอเวลาผ่านไป กุฏิมันก็ถูกต่อเติม ไม่ว่าจะ เป็นจากใต้ถุนโล่งตรงข้างล่างก็มีการกันห้อง หรือว่ามีพวกงานระบบต่าง ๆ เพิ่มเข้ามา [ภาพหลังคากุฏิเดิม] พอคนที่ใช้งานเป็นพระที่มีอายุก็จะมีพวก Ramp อะไรเกิดขึ้นมากมาย มันก็จะเห็นความวุ่นวายของหลังคาที่เกิดขึ้น [ภาพรูปด้านโครงการหลังออกแบบ] คือ สิ่งที่เราเข้าไปทำมา

อย่างแรกเลย ก็คือเราต้องการให้ Architecture เดิมที่มันสวยอยู่แล้ว กลับมา แล้วก็เราดีไซน์เพื่อ Universal Design เป็นหลักอะไรอย่างนี้ ก็คือทางสังฆมอยากให้เป็นพื้นที่ที่มาเรียนรู้เกี่ยวกับท่านดิช นัท ฮันท์ แล้วก็เป็นพื้นที่ที่ทำกิจกรรมร่วมกันได้ด้วย เพราะฉะนั้นเราก็เลยรื้อออกเป็นส่วนใหญ่ [ภาพทางขึ้นลงจากอาคาร] รื้อตัวโครงสร้างที่มันถูกเดิมมาไม่เรียบร้อยสร้าง ramp รอบค่ะ ให้คนที่เข้ามาสามารถเข้ามาได้ง่ายขึ้นทั้งจากข้างหน้าแล้วก็ข้างหลังเป็นพื้นที่ที่ จากหลังคาที่ยู่เหยิงเมื่อก็ [ภาพหลังคาอาคาร] อันนี้ตอนที่ทำใหม่ก็จะเห็นว่าโล่งแล้วก็ blend กับธรรมชาติได้ดีขึ้น โครงสร้างที่เสริมเข้ามาจะเป็นโครงสร้างเหล็ก คือก็เนียนไปกับโครงสร้างเดิมเลย เพื่อให้รับกับลูกศิษย์ลูกหาที่จะเข้ามาทำกิจกรรมในพื้นที่นั้นค่ะ [ภาพทางลาดเข้าสู่อาคาร] ramp อันใหม่ [ภาพส่วนระเบียงต่อเติม] แล้วก็อันนี้ ตรงนี้เป็นตัวอาคารเดิม อันนี้เป็น Extended area ที่เราดีไซน์เพิ่มขึ้นมาแล้วเสริมโครงสร้างเหล็กเข้าไป เพราะว่าถ้าในวันที่มีคนมาเย็นกันเยอะ ๆ อย่างเนี่ย เรามองเข้าไปที่ภูเขาที่มันเป็นเหมือน Activity หลักในการปฏิบัติของที่นี่นะคะ [ภาพพื้นที่กิจกรรมด้านล่าง] แล้วก็พื้นที่ด้านล่างที่เคยวุ่นวายเนี่ยเราทำให้มันเป็นเหมือนเรือนโล่ง

00:53:00

คุณพชรพรรณ
รัตนานคร

อย่างที่บอกไปว่าเรารู้สึกว่า ดีไซน์ที่ดี ไม่จำเป็นต้องเยอะ ดีไซน์ที่ดีอาจจะแค่เอาออก แล้วก็ทำให้มันเป็นเรือนโล่งก็เท่านั้นนะคะ
ทั้งหมดแล้วค่ะ This is it ค่ะ ขอบคุณค่ะ

Q&A SESSION

คำถามที่ 1

00:53:51

ผู้ฟัง

ในสตูดิโอ คือทำแบบมีทั้ง Research และ Design หรือเปล่า ลูกค้าบางที่เขาจะเร่งมาก มีการบริหารจัดการหรือ Balance Schedule ยังไง กับโปรเจกต์ที่ไม่เร่งมากก็ได้ แต่ว่าในหนึ่งโปรเจกต์เนี่ย เราบริหารจัดการในการทำ Research ก่อนจะกระโดดไปดีไซน์ยังไง

00:54:13

คุณพชรพรรณ
รัตนานคร

แต่ละกรณีก็ต่างกันค่ะ เหมือนหลายครั้งค่ะ งานเรามันมาแบบไม่รู้ว่าจะทำอะไร คือเอามาทั้งก้อนแล้วแล้ว issue เยอะมากมากอะไรอย่างนี้ค่ะ ไม่รู้จะทำอะไรอย่างนี้ เราก็รีเสิร์ชก่อนก็คือเราก็คือทำความเข้าใจร่วมกันกับเจ้าของ แล้วก็เค้าก็ต้องเห็นความสำคัญนั้น เพราะว่าเราวางแผนเป็นสิ่งที่สำคัญค่ะ เราเชื่ออย่างนั้นเสมอ แต่ที่นี้ถ้าเกิดในเคสว่าเป็นเหมือนงานปกติ อยากได้อะไร ได้บ้านเลย สมมติเนอะ ค่ะ แล้วมันอาจจะไม่ได้มีช่วงเวลาที่เรารีเสิร์ชก่อน เราก็รีเสิร์ชพร้อมดีไซน์เลย

คำถามที่ 2

00:55:11

ผู้ฟัง

อยากถามเกี่ยวกับเรื่องวิธีทำงานค่ะ เราก็คิดว่าจะเป็นประโยชน์กับน้องๆ นิสิตด้วยนะ เพราะว่างานของพีตริส คือทำเกี่ยวกับการรีโนเวท แล้วมันต้องมีการเสียบ แล้วก็การเอาออก โดยเฉพาะสิ่งที่ concern ที่สุดคือการเสียบเข้า ในงานที่เป็นที่เก่า ๆ อย่างเก่าไม้ก็หรืองานถัด ๆ มาอะไรอย่างนี้ อยากรู้ว่าเส้นไหนที่เป็นจุดตัดสินใจว่า เนี่ยแหละเสียบไปแล้วมันดีหรือว่าเสียบไปแล้วมันจะเกิน เพราะว่ารู้สึกว่ามันเป็นคีย์สำคัญมาก ๆ เลย ในการที่โปรเจกต์มันจะ success หรือไม่ โดยเฉพาะเวลาทำ Thesis โดยเฉพาะนิสิต เคยเป็นมาก่อนใช่ไหม ก็ทำโปรเจกต์ประมาณนี้ ที่ต้องไปเสียบของเก่า แล้วที่นี้มันจะมีความรู้สึกที่ว่า เฮ้ย ถ้าเราไม่เพอร์ฟอร์มอะไรเลยอะมันจะน้อยไปไหม? หรือว่าถ้าเราฟอร์มเยอะไปมันก็เสีย Value ของของเก่าค่ะ อยากให้อธิบายว่า PAVA ใช้วิธีไหน ในการ approach

00:56:15

คุณพชรพรรณ
รัตนานคร

จริง ๆ เป็นสิ่งที่น่า Discuss กันอย่างจริงจัง ในคลาสเราตอนนี้ก็ discuss กันเยอะ ที่นี้คืออยากบอกว่ามันไม่มี absolute answer แน่ ๆ ค่ะ เพราะว่า อย่างที่บอกสภาพเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ยุคสมัยที่เปลี่ยนไป ความเชื่อของคน ทุกอย่างในแต่ละก็กรณีไม่เหมือนกัน อัปเดตและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเพราะฉะนั้นอย่างที่เราเห็นดีไซน์เราหลายครั้งค่ะ คือมันนอกจากจะเลือกที่จะเสียบเข้า หรือเอาออก มันยังมีเรื่องราวพยายามจะทำให้มันยืดหยุ่นมากพอ ที่อนาคต มัน Dynamic ต่อไปได้ไม่ static แบบ preserved ไว้แค่นั้น เพราะฉะนั้น ก็ยังงี้ดีละ ก็คือไม่มีคำตอบที่ชัดเจน แล้วก็แต่ละที่ที่ทำงานร่วมกันนะค่ะ ก็คงต้อง discuss กันอย่างจริงจัง ถ้ามันเป็น Public scale มันก็คงจะต้องมีการถกกันเนอะ ในเชิง public อย่างชัดเจน หรือว่ามันเป็นโครงการเล็ก ๆ ก็ผู้ที่เกี่ยวข้องผู้ที่มีผลกระทบก็ควรคุยกันค่ะ ยกตัวอย่างเคสของ เมื่อกี้พูดเรื่อง Tea barn ก็ถามว่าเอ๊ะ ช่องเปิดนั้นเราจะเปิดหรือเราจะไม่เปิดดี เอาแค่วงเล็ก ๆ เลยนะคะ แค่นี้ทีมทำงานเองเนี่ย ก็ถกกันนานมาก เราทำมีอคติด้วยนะว่าจะเอาช่องเปิดขนาดเท่าไร รูเล็ก ๆ ช่าง ๆ คือเราก็ทำเอาไม่ไผ่มาสานแล้วก็ทำช่องทดสอบมองจากระยะเท่านี้โอเคไหม แยกจะกล้าเข้าไปหรือเปล่าอะไรอย่างนี้ หรือเจ้าของเอง เขาก็ไปนั่งอยู่ในโรงบ่มนั้นเลยนะ นั่งเรื่อยเรื่อยเลยคะ ว่ามีดีไปรีเปลา คือลูกค้าอาจจะไม่กล้าเข้ามาไหม อะไรอย่างนี้ คือมันเซนซิทีฟมากในแต่งงาน แต่เชื่อว่าในแต่ละ type ของโครงการ มันก็คง Sensitive ได้หลาย Level

คำถามที่ 3

00:58:27

ผู้ฟัง

คือเพราะว่าพอคำตอบคือการที่มันตามโปรเจค ที่นี้วิธี convince เจ้าของ หมายถึงว่าเป็น case study ละกันที่พี่เคยเจอมา เพราะเชื่อว่าน่าจะมีหลากหลาย มันน่าจะมีทั้งเจ้าของที่เข้าใจมาก ๆ อะไรแบบนี้ ที่อยากเก็บ แต่ก็น่าจะมีเจ้าของที่อยากจะแพลนซึ่กหน่อยอะไรแบบนี้ พูดคุยกันยังงี้

00:58:4

คุณพชรพรรณ
รัตนานคร

ใช้คำว่าไม่เคยมีใครเข้าใจตั้งแต่แรก ต้อง convince ตลอด เหมือนเป็นส่วนหนึ่งของอาชีพไปแล้ว คือยังงี้ดีละ คือเราเคารพความเชื่อของคนอื่น

ทุกคนมีความเชื่อของตัวเอง เราใช้คำนี้ละกัน เราารู้สึกว่า การทำงานทำ
ยังไงให้ใจไม่ทุกข์จนเกินไปเพราะเราก็ต้อง fight ตลอด มันมีสิ่งที่เราทำได้
และสิ่งที่เราทำไม่ได้ เราคุยกันอยู่ตลอดในทีมว่า สิ่งที่เราทำได้เราก็
พยายามทำ เราพยายามสื่อสาร เราพยายามทำความเข้าใจร่วมกัน แต่สิ่ง
ที่ ถ้าเราสื่อสารแล้วไม่เข้าใจกันเราก็ต้อง accept สิ่งนั้น แล้วก็จะอะไรจะ
เกิดมันก็เกิด

00:59:44	คุณวรัตน์
ลิ้มวิบูลย์	พอดีขอแชร์ละกัน คือ ทำงานตอนแรก ๆ มันก็ทุกข์ทรมาน เพราะว่าเรา
เป็นสถาปนิก เราอยู่ในโลกของสถาปนิก เหมือนเราโดนสอนกันใน 5 ปี
ครึ่ง เราเชื่อว่าแสงเงามันงาม เราเชื่อในองค์ประกอบใด ๆ มันงาม แต่เอา
จริงๆคนข้างนอกเขาเข้าใจเราหรือเปล่า แล้วเราก็อธิบายอย่างบ้าคลั่งตอน
แรกเหมือนกัน เขาก็ดูเหมือนเข้าใจ แต่เอาจริง ๆ ช่วงเวลาไม่กี่เดือนเขา
ไม่ได้... มันเหมือนกับอยู่คนละโลก เราจะมีโลกเด็ก ๆ ของเรา
01:00:21	คุณพชรพรรณ
รัตนานคร	บางอย่างมันก็ไม่เห็นจนกว่าจะสร้าง
01:00:23	คุณวรัตน์
ลิ้มวิบูลย์	ใช่ เขาไม่เข้าใจ แต่ว่าที่จริงแล้วน่าสนใจ เพราะว่าเราไม่ได้ทำ
สถาปัตยกรรมให้เราเข้าไปใช้เอง แต่ว่าคนที่ต้องเข้าไปใช้กับคนที่อยู่ใน
นั้น กับคนที่ต้องดูแล นั่นคือเขา ไม่ใช่เรา แล้วพอเรารู้สึกว่าพอเราฟังเขา
มากขึ้น แล้วเราเหมือนพยายามไปใส่เองทำว่า เฮ้ย เราต้องเป็นคนกวาด
ที่นี่ แล้วแบบที่เราดีไซน์ไป มันโคตรยากเลยสำหรับเขา มันก็เมคเซนส์ขึ้น
แล้วพอเหมือนกับว่าเราแลกเปลี่ยนเยอะขึ้นนะมันก็เหมือน resolve ไป
หาจุดตรงกลางมันเจอเอง โดยที่สุดท้ายต่างคนก็ต่างโกรธกันแหละ แต่
ผมต้องยอมกันคนละครั้ง ซึ่งถ้าคุณโชคดีหน่อยคุณก็คือเจอบางคนที่ไม่
เข้าใจเรา หรือเขาก็เป็นเนิร์ด Architecture เองของเขา เราก็ได้เปรียบนะ
ครับ ซึ่งมีลูกค้าแบบนั้น ซึ่งดี แต่ว่ามันก็ไม่ใช้ทุกราย ดีกรีไม่เท่ากัน มันก็
อยู่ที่ ไม่รู้เหมือนกันครับ

คำถามที่ 4

- 01:01:55 ผู้ฟัง พอดีเห็นว่าหลาย ๆ โปรเจคหน้า material เก่ามาใช้ อยากรู้ว่าในเชิง long term จะ maintenance มันยังไง แล้วพวก cost อย่างนี้ มันจะไปตกอยู่ที่ user หรือเปล่าคะ
- 01:02:11 คุณพชรพรรณ
รัตนานคร วัสดุเก่าใช้มีัย เหมือนเดิม case by case อย่างออฟฟิศตัวเองเนอะ ที่เราใช้ของเก่าเนอะคะ แนนอนมันก็ต้องดูว่าอะไรใช้ได้หรือไม่ได้ ไม่เก่า ปาร์เก้ที่มันก็ยังใช้ได้ต๊ออยู่อันนี้ cost ไม่เยอะเนนนอน ยังไงการใช้ก็ถูกกว่า แต่ว่าบางเคสที่พี่เคยทำ ปาร์เก้ระเบิดไปแล้วอย่างนี้ เราจะทำยังไง อันนั้นนะ แนนอน แพงกว่าแน่ ๆ การจะเก็บปาร์เก้ระเบิดแล้ว มาใหม่ เพราะฉะนั้นมันอยู่ที่ value คือมันก็ยากเนอะแต่ละคน define value ไม่เหมือนกัน อืม มันอยู่ที่ว่าที่ตรงนั้นนะ เขา value กับปาร์เก้นั้นหรือเปล่า อย่างตอนที่ทำงานที่ออฟฟิศก่อนหน้านี้ที่ architect kidd คือมันมีงานเบงค์ชาติที่มีปาร์เก้เก่าแล้วมันระเบิดแล้วเนี่ย ให้เทียบกับปาร์เก้ที่ Pava ก็คือมันคนละเคสกัน คือเราจะทำยังไงกับปาร์เก้ เราก็ควรต้องเก็บไว้หรืออย่าฝืนเลย แต่คิดมาก ๆ สุดท้ายมันคือเราให้ value กับสิ่งนั้นยังไง เราคิดว่าสิ่งนี้มี value รีเปล่า เหมือนเดียวกันเรื่องตึกยุคโมเดิร์น ว่ามันเก่าพอที่เราจะเก็บมันไหม แต่ว่าตอนนี้ก็ยังไม่เก่านะ ผ่านไป 50 ปี มันก็เก่าแล้วปะ? แล้วถ้าเราไม่เก็บตั้งแต่วันนี้มันจะอยู่ไหม มันก็น่าถกมาก ๆ อะ หรือว่าเราควรซื้อใหม่ ไม่รู้สิ ระบบทุนนิยมหรืออะไรสักอย่างไม่แน่ใจ คือหลาย ๆ ครั้งก็ต้อง evaluate value ไปในแต่ละเคส นั้นแหละ ขึ้นอยู่กับผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจเท่านั้น

คำถามที่ 5

01:04:21

ผู้ฟัง

อันนี้เป็นเชิงขอคำแนะนำนะคะ เพราะThesisของหนูมีความคล้ายงานที่อาจารย์พูดไปเมื่อสักครู่นะคะ เป็น Silk Museum ค่ะ แต่ว่าเมื่อกี้ของอาจารย์เป็นเหมือนพื้นที่พื้นที่เดียวใช่ไหมคะ แล้วอาจารย์เอา element หรือว่าจุดเด่นของพื้นที่นั้นมา แต่ว่า Thesis ของหนูว่ามันเป็นผ้าของหลายหลายพื้นที่ คือหนูเอาผ้าของกลุ่มชาติพันธุ์มาทำ คือมันมีความหลากหลายมาก แต่ว่าในงานหนูอยากให้มันมีความ unique ค่ะ หนูไม่แน่ใจว่าควรนำ element อะไรมา อาจารย์มีคำแนะนำอะไรไหมคะ

01:05:03

คุณพรพรรณ

รัตนานคร

Everything takes time นะคะ คือทุกงานเป็น process ของการทำความเข้าใจ แน่นนอน พี่ผ่าน Thesis มาก่อน คือ ถือเป็นโปรเจกต์ที่ยาวที่สุดแล้ว เออใช้คำนี้ เรามีเวลารีวิวเสร็จเท่าไร ใช้ให้เต็มที่ พยายามทำความเข้าใจกับมันจริง ๆ อย่าง ทำความเข้าใจในหลายแบบมาก อย่างโปรเจกต์ที่อยู่สิบปี ก็คงไปได้หลายอย่าง ลงพื้นที่ได้จริง ๆ โดยที่เคสThesisพี่เชื่อมมาก ๆ เราลงพื้นที่ได้ มันจะมีบางอย่างนะคะ ที่เราก็คงไม่คิด คืออยู่ในใจไม่เห็นแน่นอน แล้วก็แบบลงไปคลุกคลีกับมันจริง ๆ หรืออะไรที่เกี่ยวข้องกับโปรเจกต์ เราก็ลงไปหามันจริง ๆ อย่างเรื่องผ้า คือ เราเอามาดู น่าคิดนะ ต้องเอามาดูใหม่ คือต้องตั้งคำถามเก่ง ๆ ว่าแบบเราจำเป็นต้องมีพื้นที่ หรือเราจำเป็นต้องมีสิ่งนี้อยู่หรือเปล่า คือเราจำเป็นต้องรวมทุกชาติพันธุ์ไหม หรือชาติพันธุ์เดียวก็พอ เราจะต้องทำมีวี่แววมีแปลนนะ หรือเป็นศูนย์การเรียนรู้ Thesis พี่เอง คือไม่ได้บอกว่ามันดีอะไรนะ แต่คือแค่จะบอกว่ามันเป็นจุดเริ่มต้นอันยาวนานพี่ไปรีเสิร์ชจริงจังมาก มันเหมือนเป็นโอกาสให้ เราไม่รู้เราต้องไปหาให้รู้ ใช่มั้ย มันไม่มีทางรู้ที่สุด สิ่งพี่ทำตั้งแต่Thesisก็ยังใช้อยู่จนปัจจุบัน เราก็หาความรู้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อย่างพี่ทำ Thailand Cultural Center คือมันจำเป็นไหม ที่ต้องเป็นห้องสมุดแบบเดิม มันไม่เหมือนเดิมได้ไหม หรือว่ามันเป็นเชียร์เตอร์ มันต้องเป็นแบบเดิมหรือเปล่า คือเริ่มจากการตั้งคำถามค่ะ คิดว่าแค่นี้เราน่าจะสนุกกับงานขึ้นมาก และยังไม่รวมถึงเราสามารถเข้าใจความแท้ของผ้าที่เราทำ บุคคลที่เราไปเจอเนี่ยเราจะได้อะไรเยอะ มันคิดต่อไปได้เยอะมากเลย แต่พี่ต้องใช้แรง

01:07:5

พิธีกร (ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์
เสก สวัสดิ์)

ขอบคุณทาง PAVA Architects นะครับ ทั้งพาร์ทเนอร์และท่านวิทยากร
คุณพรพรรณ รัตนานคร นะครับ สำหรับการบรรยายวันนี้ ผมได้ใจความ
สั้น ๆ ตอนสุดท้ายที่คุณพรพรรณบอกว่า ดีไซน์ที่ดีบางครั้งมันไม่ต้อง
เอาอะไรใส่เข้าไป มันแค่เอาบางอย่างออก ซึ่งฟังดูแล้วมันค่อนข้าง
inspire มากเลย มันช่วยให้เรามองอะไรให้ทะลุปรุโปร่ง บางครั้งมันไม่
จำเป็นต้องเติมเข้าไป ซึ่งอันนี้เป็นคำพูดที่ดีมากสำหรับวันนี้
ขอบคุณมากครับ

